

Hamal hap de ola mensa Yesus Yohanis hip golblakake

¹ Ola an mae hap dena: Alap mo ngein sin de kalang goltreizimdin hip- mensa Kristus Yesus hup goltrëblakake, dekam de Kristussu de betek gweblan zi hip anakan tan-tan gulzimdin hip, “A kirekam sa nabakam jower.” Dekam zep Yesus zëre mo dam taha nakore zisi abon osan dep zer soneka- zen de abe hap ayang gulblun hap. Ano bosena Yohanis. Ëe an hen ahana- Kristussu de betek gweblanna. ² Ëe men desaë Alap onak kitak kara guk, ëe dekam zebë bukunak awe ale guk. In zebë emsa damnak anakan tonbirida gwe'an, “An eiwa Alap mo ola- mensa Kristus Yesus hamal hap nëbe mae hap golzimkike.” ³ Zini men zen de hamal hap de ola ansa aha hap baca nul gwizim'ik, hen men zen ësane gwenkam i-san i-san nei gwibi'ik, zen hë'ho gwibin nika sa Alap onakon hla nul. Sap molya holo gwek dekam sa ki lwal.

Yohanis mo nonol lonesen ol:

⁴⁻⁵ Aya-wal oso-wal men zen Asia mo langnak de tuju enkam de jematnak lowehen da'anke, ëe an Yohanis ama ebe mae hap ale gulzim'in:

Alap in Zen gwë'ara, Zen orep mes gwëka, hen zëno gwënna molya topse gweblak. Enho zem,

Zen tuju nwe-masekam zinik syal gwe-gwenda.*
 Alap Zëna, Enho zem, hen Kristus Yesus mae sa
 kwasang-kwasangna ebe mae hap mamkam nol
 gwizim. Hen nen zëno mae mo taha terenak esa
 lowehe gwer.

Sap Yesus Zen Zen- Alap hap denaka de
 tatetekam golluwe gwen hap de Zi niye,
 hen tìn nikon de nonol ngaya gwen Zini.
 Zen hen Zen- teipsin tanganna,
 auhu-kamanak de teipsin-teipsin nikonnye.
 Zen nësa kwasang gwibiridaka, zep tilki.
 Nëno mae mo karek-karekna dekam zep
 zëre mo kalkam ngan gulsuku-
 te-lidak son nakon kim wet soblakke.

⁶ Zen dekam zep nësa Bi zem Alap onak dikim
 lowehe gwen hap siri gulsuku-
 dekam de Alap mo golak de syal ta gwen zi
 mo kim hëndep denaban zëno bosesa teip
 gulsuk gweblan hap.

Kristus Yesus Zen Zen- teipsin tangan Zi niye.
 Tìngare sosonna zen Zëbon sa hëndep denaban
 lwa gwer. In eiwa!

⁷ Bira! Angkam man hata'ara! Èe, Yohanis,
 mesë but de zerati gwe zannak hla ta guk. Kìtak
 de zi de etan ëngaya gwenkam zen kirekam sa
 hen hla da gul, sap men zen hen dang nulblik.

* **1:4-5** 1:4-5 Yohanis awe anakare enkam ale gulku “tujukam de enho”kam. Dam gulsunnu san ha, “tuju enkam de jematsa de kara ta gwibin hip de dam taha nakore zi.” (Why. 1:16; 1:20) Ahaksa aha dam gulsunnu, “Alap mo Enhona- men zen tuju nwe-masekam zinik syal gwenda gwendake.” (Yes. 11:2) Nomor tujuna, zen hen bukunak awe gulk sun de ol blaoran makan ale gul gweka. Tuju mo enlalana, “sowehen tangan.”

Tingare auhu-kamanak de zini gosa sa dablal. In eiwa kirekam tangan sa ki lwal! In eiwa tangan!

⁸ Alap man nësa gubirida'ara:

“In eiwa kirekam sa lwal,
sap Ëe an nonol lonesen nakore Zi,
hen aumwa topnak de Zi.

Ëe orep mesë gwëk, hëndep angkam gwë'an.
Ano gwënna molya topse gwëk.

Kitak de sosonna zen Abon onak.”

Yohanis kim Yesus hup dena esirkim hlaulkuke:

⁹ Ëe an Yohanis. Nen Kristus hon de ang ta gwen wenya apdekam kareksae oltowe gwenan. Sap sa nësa kire hap karek da gwibir, sap nen anakare enlala nabane lowehe gwenan, “Nen mese Kristus mo irik ginnik bitï gwëk, zep ki nësa neibirida gwe'an.” Asa zep hëndep lang tekna Patmos san dep hiri dak, sap ëe ama Alap onakore Yesus hup de ol dawemsa gol halada gwëk. ¹⁰ Nër hom de Hari Minggukam,[†] asa dekam Alap mo Enhona bi gweblaka. Dekam zebë ëre mo tahan san sramin auku makare ol yawalsa sak- anakan kim asa gublukaye,

¹¹ “In desa kara gu'ura emki bukunak ale gun. Bukuna desa tujukam de jemat hap gol sonezim-men zen Asia mo langnak de tujukam de ë-ënak lowehe song gwe'anke. Ë bosem-sena: Efesus, Smirna, Pergamus, Tiatira, Sardis, Piladelpia, hen Laodikia.”

[†] **1:10** 1:10 “Hari Minggu” desa Yohanis “Bian mo yakla”kam ale gulku. Orep de ëKristen gwen zini Hari Minggusa man nen gwibik, “Bian mo yakla”kam. Zen mae hap kirekam Minggusa nen gwibik: Sap Yesus Zen Minggukam tin nikon ngaya gwëka.

12 Ki zebë tahan san mae hap lero gwék- “An nara asa tonbla'ara?” Dekam zebë tuju enkam de lampuna hlauludak- emas nakon de syal gweblandan naka. 13 Tujukam de lampuna in mo ngirinnik, zao zebë Zini hla tak- Zi Tangan makan, † baju blal ala son naban hëndep tana tahannak nyausubluk. Hen emas nakon de syal gwibin biti yawalsa daulku, hëndep bik dannak hatak. 14 Nol alana ngap-ngapna- men kiye, but ngap-ngapna. Nwena syauk makan nihitilbli'ak. 15 Tanana man nalilingtilbli'ak- men kiye, tembaga ëse ang gunnu. Hen zëno ol-gun aukuna men kiye- ho li yawal zannun aukuna. 16 Dam tahakam tuju enkam keisni teirensi'inka. Zëno mahala san de nëbok eihya-ngi eihya-ngi ben-benna kiye. Nwe-masena man ngatan gweblaka- men kiye, yakla nwe ngatanna kim bolak zauk gwenda.

17 Ëe kimë hla tak, ki zebë zëno nwenak zi tok makan zanzak. Hwëna ki zep zë dam tahakam asa towanbla ineka- anakare ola ban,

“Bahem aïrïn. Ëe an nonol lonesen nakore Zi, hen aumwa topnak de Zi. 18 Ëe an Zen- ngaya gwen hap de Ausuna. Ëe mesë sap tik. Hwëna emki Asa hla tan: Ëe asa hëndep denaban gwë gwer. Tingare sosonna Abon- dekam de zisi gubirida gwen hap denaye, ‘Angkam mes zaunun- em dikim tin hip dena.’ Hen kuncina

† 1:13 1:13 Insa “Zi Tangan makan”kam ale gulku, Yohanis man enlala gweka- men dekam Daniel Bak hamal hap Kristussu ngatan zi mo langnak hla taka. (Dan. 7:13-14) Zao man anakan hla taka, “San de zi tangan.”

Abon onak lwa'ara- dekam de juwen zi mo langsa gulhlu irin hip denaye.

¹⁹ “In desa ki kara gu'ura, emki bukunak ale gun. Sap in angkam dep dena, hen ngein sin dep dena. ²⁰ Tujukam de keisni hen tujukam de lampuna insa hlauludala, zen gulk sun de ol blaoran makan. Tujukam de lampu emasna in, zen Asia mo langnak de jemat-jemat. Tujukam de keisni insa ano dam tahanak hlauludala, dam gulsunnu, Alap mo dam taha nakore zi- tujukam de Asia mo langnak de jematsa de kara ta gwibin hip dena.”

2

Ēna Efesusk de Kristen zi hip de surat:

¹ Yesus ki zep asa gubluka, “Ola ansa emki ale gul sonen:

Efesusk de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,
Yesus onakon:

Ēe an tujukam de keis nibare Zi. Dam tahakamē teirensik gwe'an.

Hen Ēe an tujukam de lampu emas nabare Zi.

² Ēe eno mae mo syal gwibinni kitak tawana. Em abe hap de syala dohon-hon tangan nakae ol gwek, hen dawemkame tatem ēzauk gwek. Hen Ēe tawana: Em karek gol gwen zi niban home olēsiri gwe-gwek. Hen men zen zēnaka nenbirida gwek, ‘Ēe an Yesus mo zer sonen zi,’ hwēna em mese sap desa akasibirida gwek, hēndep dekam zebe ahakorena anakan tame

la gwibik, 'An nësa de yasik tabin hip de zi.'
³ Emsa mes ano bose hap karek da gwibik, hwëna em ema ëenlala gwe-gwek, 'Sap sa ki asa zëbe hap de jal hap neibirida gwer, hwëna ëe molyë kim baes ëblak.' ⁴ Sap eiwa, kirekame lowehe gwek, hwëna angkam em a dekone mo ësyalhe kinï'an: Orep eno mae mo kwasang-kwasangna mamna. Hwëna angkam mes betek gwer. ⁵ In zep em ere mae mo karek-karek nakon ëhalen. Sap em mese ere mae mo nonol lowehen dawem nakon ëlanga gwesil. Men kirekame nonol lowehe gwek, kirekam em etan lowehen. Dekon de ëhalen srëmkam, ki dekam asa eno mae mo jemat hap de lampuna insa gulsul. Dekam kawesinnik esa etan lowehe gwer. ⁶ Hwëna aha-en ki dawemna ebon mae onak lwa'an: Men kirekam Nikolaus Bak yasik tabin hip de zini gwëka, kirekam de lowe henna em ema hwa kulsuk gwenan- Aena men kirekamë hen hwaulsuk gwenanke.

⁷ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.

Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa zëbe mae hap golzim- dekam de hëndep de gwën hap de tetan dansa twinbin hip, Alap mo nganak denaka."

Ëna Smirnak de Kristen zi hip de surat:

⁸ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale gul sonen:

Smirnak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo

dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:
 Ëe an nonol lonesen nakore Zi,
 hen aumwa topnak de Zi.

Ëe mesë sap tîk, hwëna ama etan ngaya gwëk.

⁹ Ëe tawana: Em tahalha zi, hen kareksa de goltowe gwen zi. Hwëna eiwa dena, eno mae mo ngatan zi mo langnak de kire-kirena beya tanganna. Ëe tawana: Yahudi zini man emsa lamang da gwibirin. Zen sap man zënaka nenbirida gwenan, 'Ëe an Alap mo hlil irin wenya,' hwëna zen mes angkam dowal mo kigi onak bitî gwëk. ¹⁰ Bahem ääirîn. Ëe ama emsa gubirida'an: Emsa sa ahakon dowal mo kigina bwinak yal gul nera- emsa dikim akasibiridan hap. Yaklana dare taha-tap enkam esa jalom ëk tihinak karekkam loweher. Hwëna tatem em anakare enlala naban ëzaun, 'Sap sa asa dameral.' Ki dekam asa ebe mae hap hëndep dikim lowehe gwen hap de mire sigina lop tazim.

¹¹ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.

Tatem men zen de ëzau'uk, zen molya noltowek- mensa nen gwibirin, 'Hëndep de tîn hïp dena.' ""*

Ëna Pergamusk de Kristen zi hip de surat:

¹² Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale gul sonen:

Pergamusk de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

* **2:11** 2:11 "Hëndep de Tinnî," zëno dam gulsunnu, emki Why 20:14nak hlaun.

Ëe an mahal ben-ben nabare Zi-
nëbok eiha-ngi eiha-ngi ben-ben makan.

¹³ Ëe tawana: Em in dowal mo kigi mo ënake lowehe gwenan- men zao teipsinkim irik gil gwendake. Sap eiwa kirekam, hwëna karek yala in kim ebon mae onak hatak, em namae dawemkam ano bosena urensik gwëk. Em dekam home Asa de taibliblanna baes tak. Hen in kim sap Antipas Baksa eno mae mo ngirinnik abe hap de jal hap dak, em dekam home Asa anakan azabeblak, 'Ëe Zëbon de ang ta gwen zisi hom.' Hwëna em hen Antipas Bak mo kime Abon onak tatem ëzauk gwëk. ¹⁴ Hwëna ano husus gwibinni hen ki— ebon mae onakye. Sap ahakon hen ema Bileyam Bak Swe mo tawa tabin sin ang ta gwenan. Sap zen orep tangan Balak Baksa tawa taka, 'A kirekam em Israel Bak mo ausu nakore zi hip zol makan eiyas ta guzimdin,' hëndep dekam zep zë ëkyan hezak. Zen dekon zep yang tabin boton alap hap de tembanenak ang ta gwëk, hen kahalo-kahalo san ang ta gwëk.

¹⁵ Hen ebon mae onakon zini ahakon kirekam hen Nikolaus Bak mo yasik tabinni nurensik gwenan. ¹⁶ Zen in zep, em ëhalen. Sap em de ëhalen srëmkam, ki Ëe asa emsa, hëndep in zen emsa yasik da gwibirin, depan mae golëeijazal-ëre mo nëbok makare mahal ben-benkam.

¹⁷ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.

Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa zëbe mae hap golzim- dekam de orep de tembane aning gunsu twen gweblan hap, mensa orep Israel mo

ausu nakore zi hip Alap gol gwizimkike, zen kim nama sasa lang san sek gwe song gwe'akke.† Hen zēbe mae hap Ēe asa kaso ngap-ngapsa kae gweblazim. Ēe asa etan desa aha bosekam bosemse tabir, hen ěse bolesa asa kasona iwe ale tabir-zim. Bosem-sena in aha molya tame nuk, hwēna men zen en de deirensi'ik, zēna enna sa anakan tame nul gwer, 'Yesus kirekam asa bose taka.' ”

Ēna Tiatirak de Kristen zi hip de surat:

¹⁸ Yesus ki zep asa gubluka, “Ola ansa emki ale gul sonen:

Tiatirak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Alap mo Tanena, Abon onakon:

Ēe an men zēno nwe nik syauk mo kim nihitil gweblananke,

hen men zēno tana nik tembaga ěse ang gun makan nalilingtil gweblananke.

† **2:17** 2:17 Israel mo ausu nakore zini kim sasa lang san sek gwe song gwek, dekam man mamkam ěusak gwe-gwek. Alap dekam zep tembane bosena “manna”sa jowen ta gwibir-zimki. Ki zep Alap dekam de mannana insa botolak mat tan hap Musasa gubluka- hen botola insa de Alap mo petinak ing gun hup. Hwēna Alap mo petina in hēndep botola in han orep mes jek-jak nēk, hen Alap mo ěpba olak hom anakan ale nuk, “Kirekam jek-jak nēk.” Yahudi mo aha tawa tabin nikon, zao man hyanak ale nuk, “Alap mo olsa de ayang gun hup de zini Yermia peti naban botola in han kama hulak aning soka- kim Babelk de zi de Alap mo golsa dri yun hup denak golek de gwe'akke.” In zep auyan-tane wal zem ěkil gīl gwek, “Nēsa de ngaya tabin hip de Zi de hata zankam, dekam sa etan tembanena insa nēbe mae hap gol gwizimdi.”

19 Kĭtak em insa syal ei gwibirin, Ęe tawana. Ęe tawana: Em ema enaka kwasang eibirida gwenan. Em Asa de taĭbliĭlan nabane lowehe gwenan, hen abe hap de syala ema dawemkam ol gwenan, hen tateme ězauk gwenan. Ęe tawana eno mae mo syala angkam man nonol syala kon esek gwe se'an. 20 Hwĕna ebon mae onak an zen en husus gwe-gwe'an: Em ba habe wenya insa, Izebel Baksa, kara ul gwenan? In zen botonkam anakan gubirida gwenan, 'Ęe an Alap mo olsa de ebe mae hap ayang gul gwizimdin hip de we.' Hwĕna zĕno kirekam de yasik tabinni in kon zep Abon de ang ta gwen wenya beya nik zĕbon osan ang ta gwek-ĕkahalo gwe-gwenkam, hen yang tabin alap hap de tembanesa de twen gweblankamye. 21 Ęe mesĕ sap Izebel Baksa de karek gun hup de yak-lana esek gul gwek- dekam de zĕre mo swi sosen nakon halen hap. Hwĕna zen man halen hap baes gwe-gwek. 22 Tumna men zĕwe karekna gol gwenan, Ęe asa zĕwe etan hiri gulser- zao de sang-sang kareksa gollwa gwen hap. Hen men zen kahalo nei gwibik, kirekam asa gweibiridal. Zen hen karekna mam naka sa noltower- zen de karekna in kon ĕhalen srĕmkamye. 23 Hen zĕbon de ang ta gwen wenya ahakon asa juwen tabir- dekam deka tĭngare jemat-jemat Asa tame dak, 'Eiwa, Zen zi mo enlalana hen enho naban man tame ta gwizimnira.' Zep Ęe asa ere mae mo karek gon jam enkam emsa karek ta gwibir. 24 Hwĕna Tiatirak de wenya, em ahakon home yasik tabin hip de wenya in mo tawa tabin sin

ang tak. Mensa zëbon de ang ta gwen wenya nen gwibirin, 'Dowal mo kigi mo enlala aning tanna', desa de tawa gweblan hap em ahakon home ang tak. Em ema zi enlala karek-karekna insa nol sang-sang eibirida gwenan, zep ëe homë ebe mae hap aha syala wei yul sonezim'in. ²⁵ Hwëna em in kirekame angkam Asa laibli gwebla'an, kire ennak tatem ëzauk gwëk- hëndep ano lwahal zannak de zau'uk. Bahem Asa de taibliblanna insa baes gwibin.

²⁶ Men zen de ano dwam gwibin en san lowehe gwe'ak, hen tatem ëzau'uk, hëndep aumwa hap denak de hata'ak, zëbe mae hap Ëe asa ëre mo sosonsa golzim- dekam de tingare zi aususa irik gin hip denaka. ²⁷ Emki ëenlala gwen- men kirekam Mazmuruk Daud Bak abe hap dena ale gulkuke, abe hap de Bian sosonsa golblan hap dena. Zen anakarekam ale gulku, 'Em esa tatete tangankam irik gili. Zini men zen de ësoson gwe'ak, desa esa timbwas tabiri- men kiye, besi tekkam de botolsa lwa tabinni.'*

Hwëna sosonna in desa asa hen ebe mae hap golzim- men zen de tatem ëzau'ukye. ²⁸ Ëe hen asa hleng gwen hap de keisni ebe mae hap zerzim. ‡

²⁹ Em dwan i nibanke!
Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen."

* **2:27** 2:27 Mzm. 2:8-9 ‡ **2:28** 2:28 Hleng gwen hap de keis hip de ola, emki Why. 22:6nakhlaun.

3

Ëna Sardisk de Kristen zi hip de surat:

¹ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale gul sonen:

Sardisk de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ëe an Alap mo Enho nabare Zini Zen- men zen tuju nwe-masekam zinik syal gwe-gwendake,*

hen Ëe an tujukam de keis nibare Zini.

Ëe tawana insa em syal ei gwibi'in. Zini man emsa kil di gwibi'in, 'Zen ngayana,' hwëna em in tok-tokna. ² Zen in zep, em ni truwen nakon luk tan, hen eno mae mo syala in zen tinsin hip alp gwesin, emki etan bubung gun. Sap Ëe tawana: Em insa syal ei gwibi'in, aha-en mae home su kul sone'an- ano Bian mo nwenakye.

³ In zep emki enlala gwe-gwibin- men desa orep emsa tawa da gwibikke, hen men desae esane gwe-gwekke. Zen kirekam em etan syal tan, depan ehalek. Sap em de salok-salokkam lowehe gwen srëmkam, Ëe ebon mae onak sowë zi mo kim asa hatazal. Ki em molye hamal hap anakan etawa gwe guk, 'Yaklana dekam sa hata zala.' ⁴ Hwëna eno mae mo ngirinnik nama hen- salok-salokkam de lowehe gwen wenyaye, men zëno mae mo pakean ëjok-jok gwe srëm gwe'an. Ëe asa desa pakean ngap-ngap alala tan

* **3:1** 3:1 Alap mo Enho de tuju nwe-masekam zinik syal gwendan hap de ola, emki 1:4 mo otde alenak hlaun.

naban golëlowehe gwer, sap zen mes kirenak dep ëdakastik.

⁵ Men zen de tatem ëzau'uk, zëbe mae hap pakean ngap-ngapsa asa alala tazim. Hen zëno mae mo bosem-sena Ëe molyë hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare buku nakon ngan gulsuzimk. Bian hon hen zëre mo dam taha nakore wenyak Ëe asa anakan kira tabir, 'An zen- ano bi gwibiridan wenyaye.'

⁶ Em dwan i nibanke!
Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen."

Ëna Piladelpiak de Kristen zi hip de surat:

⁷ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale gul sonen:

Piladelpiak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ëe an lalak enna hen taïblïblan tanganna.

Teipsin zini Daud Bak mo kunci bi gweblanna

Ëyë zirensi'in.

Ëyë dekam lilikinsï talusu'uk,
nara zi molya etan gulhlu inki.

Hen Ëyë gulhlu in'ik,
nara molya talusuku.

⁸ Ëe tawana insa em syal ei gwibi'in. Hen Ëe tawana: Em tatete tangan naka hom. Hwëna em mese ano tawa tabin sin ang ta gwëk, hen home ano bosena anakan azabe gwibik, 'Ëe Zëbon de ang ta gwen zisi hom.' In zep ebe mae hap mesë lilikinnï talusuzimk. Desa toton

nara dep?- etan gulhlu irin niye. ⁹ An kirekam sa ebe mae hap lwazim: Zini men zen emsa hit di gwibirin, Ëe asa desa tik-tik tabir- ebon mae onak de yaing gwezan hap. Zen dekam sa bokle kom son nakon anakan ëkira gwer, 'Eiwa, Alap man emsa kwasang gwibirida gwenda.' Zen man zënaka tim di gwibirin, 'Ëe an Yahudi zi tangan,' hwëna zen dowal mo kigi mo walas. ¹⁰ Sap em mese ano ol hli yulzimdin sin ang ta gwek- dekam de kareksa de goltowen nakon asa zabeblan srëm hap denaye. Zep Ëna hen asa emsa golëzauk soner- karek yawala in kim de tïngare okamanak hata'akye. In tïngare auhukama zisi dikim akasibiridan hap sa ki lwal. ¹¹ Ëe nabakam asa hatazal. Men desa ki ulin gwek, dawem enkam olinik gwek. Aha zi mana hwëna ebe mae hap de mire sigisa kap da innink.

¹² Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa desa Alap mo gol ësenak gol te makan eiyas gil. Zen zao sa hëndep denaban lowehe gwer. Hen Ëe asa ëre mo bose ësesa zëno mae mo timnik ale tabir-zim, hen ëre mo Bian Alap mo bosesa, hen Alap mo ë bosesa. Zen in zen- Yerusalem ëse, men zen sa ngatan zi mo lang nakon ati gwe zala, Alap zëre onakon.

¹³ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen."

Laodikiak de Kristen zi hip de surat:

¹⁴ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale gul sonen:

Laodikiak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ano aha bosena 'Eiwa de Zi.' †

Ëe an Zen- eiwakam hen tatetekam de Alap hap denaka golluwe gwen hap de Zi niye.

Ëe an Zen- kitak ausuna, Alap mo yang tabin nikon.

¹⁵⁻¹⁶ Ëe tawana em in desa syal ei gwibi'in. Zen in zebë emsa ulop gwibirida'an- san de tembane kareksa de ulop gwibin makanye. Sap em asa de kwasang gweblanna mese ëblalen gwek, hwëna home tangan asa baes ëbla'an. Zep em an men kiye- tembanena sal-salaka hom hen bot-bot naka hom. Zen in zep Ëe asa emsa kitak wëk gwibiridal. ¹⁷ Em ema ëkël gël gwenan, 'Ëe an kire-kire beyana. Basa dep?- tahalha gwibinni.' Hwëna em home ere mae mo enhona tame la'an. Em in enho nakon tahalha tangan nike lowehe gwe'an- kwasap walas mo kim. Em in irkane lowe he'an hen nwe dïmïnnï. ¹⁸ Zen in zebë emsa titi tabi'in: Em Abon onak te-alakam hëndep de emas lalaksa kablak- dekam de ano nwenak ëtahalha gwen srëm hapye. Emki hen Abon onak pakean ngap-ngapsa kap laink- desa de alala tan hap, sap angkam em irkane sahera ban lowe he'an. Hen nwe hap de obatsa emki Abon onak kap ta irin- ekakim nwesa ëkara gwek. ¹⁹ Zini mensaë kwasang gwibirida gwenan, zen desaë jalse gwibirida gwenan hen lek-lek ta

† **3:14** 3:14 "Eiwa de Zi," Yohanis man Yesus mo aha bosena ale gulku "Amin"kim. Amin mo aha enlalana "In eiwa," ahaksa, "Kirekam de hëndep lwak."

gwibirin- dekam de zen dawemkam ëhalen hap. Zen in zep, em tïngare enho naban ëhalen. ²⁰ Ëe bira! Ëe eno mae mo enhonak de lilikïnnikë zauk gwe'anzal, hen ama ga'ga so gwenan. Men zen de ano ola sa'anka, hen lilikïnni insa ap talusublu'anka, zëbon asa til, hen zini in han asa zergwë gwer. Hen Ëe deban asa ënaka itwen gwer.

²¹ Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa desa gubiridal- ëre mo nikin gwennak de ëre mae han teipsïnkïm teinikirin hip, dekam de apdekam irik gin hip. Aena hen tatemë zauk gwëk. Zen in zebë angkam ëre mo Bian naban apdekam teipsïnkïm inikin gwe'an.

²² Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen."

4

Yohanis kim ngatan zi mo langnak hlaulu-dakake- Alap mo bosesa de teip gulsuk gweblanak:

¹ Ëe Yohanis ki zebë etan dekon kara gwëk, hwëna ngatan zi mo langnak de lilikïnsi zebë kon akesek. Man dalusuhuk. Hwëna ki zebë hen ola salsek- men kirekam nonol asa tonbla'ankake, sramin auku makare olsa. Zen man asa gubluka,

"Haen, an san emki sewe sezan. Ëe asa ebe hap goltrëblal- in zen ki ngein sin jowe'akye."

² Dekam zep ki hëndep Alap mo Enhona asa bi gweblaka, hëndep dekam zebë eiwa de makan ngatan zi mo langnak hatak. Zao zebë teipsin

tangan zi hip de komal tumna akesek, hen Teipsin Tangan Zini Alap Zëna zëwe nikin'inka. ³ Zëno nwe-masena man angtan-angtan gwe-bla'anka- kal-kalkam hen te-ala ësesekam, kaso lilingtin makan. Hen boge alp te-ala ësesek makare nik komal tumna in san wal-wale gwe-gwe'ak. ⁴ Hwëna Alap mo komal tumna in sa man 24 enkam de ahakore komal tumkam wale nosok. Zëwe zini teipsin-teipsin nik hen teinikin'ik- 24 enkam. Zen pakean ngap-ngapsa alala dak, hen emaskam de mire sigi alala tan naban zë teinikin'ik. ⁵ Hwëna Alap mo komal tumna in kon nglina man ang tasik kinï gwe'anka, hëndep dekon zep nglina mam enkam ngam ta gwe'anka, hëndep aukuna man alal tahal gwe'anka. Hen zëno dang gwën nakon seip makare syauk ngatanna tuju enkam ëhitilsik kinï gwe'ak. Desa de dam gulsunnu, zen Alap mo Enhona- men Zen tujukam de nwe-masekam zinik syal gwenda-gwendake. ⁶ Hen Alap mo komal tum dang gwën san ki zebë hen hi yawal makarena hlauk, hwëna zen kaca lalak makarena. Hen tumna in mo alp-alp san, ngatan zi mo langnak de otweran makare zini dan-nër dan-nërkam zë lowehe gwenan. Zëno mae mo timni dang san hen tahan san nwe en naban. ⁷ Otweran nwe-masena in ahana men kiye- singana. Ahana zëno nwe-masena men kiye- sapi zirya. Hen ahana men kiye- zini. Hen ahana zen men kiye- mawana heir de ihe zanna. ⁸ Dan-nër dan-nërkam de otweran makare zini in, zëno mae mo si alana enam-enamkam. Hen zëno mae mo timni nwe enkam ësowehek- sap

sï ala iltikin mae san. Zen yaklam hen kam tär tanna hom äzausuk gwenan. Zen a kirekam mo da tine gwenan:

“Bian Alap, Teipsin Zini,
Zen lalakna, Zen lalakna, Zen lalak tanganna.
Zen orep mes gwëka,
hëndep nama gwë'ara,
hen zëno gwënna molya topse gweblak.”

⁹ Dan-nër dan-nërkam de otweran makare zini, zen kirekam zëno bosesa de teip gulsublun hap de terya da tine gwenan- blikip gwesik gweblan hap hen dawemsa de gol gweblan hap, Zëna in Zen komal tum dawemna in kon hëndep denaban irik gi'irake. Hen in kim otweran makare zini in kirekam terya da gwenan, ¹⁰ 24 kam de teipsin-teipsin wenyä in dekam zep nol ik gin niban boklena kom da gweblanzal- hëndep de gwën Teipsin Zini zëre mo nwenak. Zen dekam zëre mae mo mire sigina talwesin nika kang da gwenanzal- dekam de Bian mo nwenak ebetek gwen hap. Hen dekam zëno bosesa anakan teip nulsuk gweblanan,

¹¹ “Are Bian, ano mae mo Alap,
Em en airis- tärkam de Emsa ta gweblan hapye.
Dikire tängare sosonna Ebon lwa gwëk.
Dikire ere mo bosena teip nulsublunda gwëk.
Sap tängare kire-kirena Eme yang tabirki,
hen eno enlala gwibinkim ki tingan ëjowenda
gwëk hen ëngaya gwe-gwëk.”

5

Yohanis kim buku lak gun nuban Alap mo domba tane naban akekake:

¹ Alap mo dam tahanak, ki zebë buku lak gulsunnu hlauk. Bukuna in alekam mes eihya-san eihya-sankam sowehek, hen hulen nik lwa'ak. Dokot buknu tuju enkam. ² Hwëna ki zebë hla tak- Alap mo dam taha nakore jana nabare zi sosonna, ol mamkam kim taken gwe'anka,

“Nara en aïrïs?- zen de tujukam de dokot buknu ansa hïl tï sonebirzin hap, hen zen de bukuna ansa kwala-kla gun hupye.”

³ Hwëna aha-en mae hom tangan nadakastik-zen de bukuna insa kwala-kla gun hup, hen zao de alena insa de baca gun hup- sap ngatan zi mo langnak de wenya, sap auhu-kamanak de wenya, hen juwen zi mo langnak de wenya. ⁴ Ëe dekam zebë yusyustïn nïban gona gwë'ak- mae hap, “Hare zini aha-en mae homke!- zen de bukuna insa kwala-kla gun hup, hen zëwe de alesa baca gun hup denaye.” ⁵ Hwëna in zen teipsïn-teipsïn wenya 24 enkam lowe he'ak, zen zep ahanik asa gubluka,

“Bahem gona gwën. Singana insa emki hla tan. Zen Yehuda mo auyan-aza nakorena, * teipsïn zini Daud Bak mo Auyan-tane. Zen mes zëre mo jal zini holenak zaubirida ineka. Zen Zen sa tujukam de dokot topna insa hïl tï sonebiri, hen bukuna insa Zen sa kwala-kla gulu.”

* 5:5 5:5 “Yehuda,” zen Israel mo aha zi ausu. Raja Daud zen dekon saltïlkï, hëndep Yesus hen dekorena.

⁶ Hwëna Domba Tanesa zebë hla tak, Alap mo komal tum golek denak zau'unka. Dan-
 nër dan-nërkam de otweran makare zini in zë
 ngirin da'ak, hen tîngare 24kam de teipsin-
 teipsin wenya in. Domba tanena in hla tankam
 san de Alap hap de zip soblanna. Zen wei-wei
 naban zë zau'unka. Zëno nola kore hli-hlina
 tuju enkam. Nwena hen tuju enkam. Tujukam
 de nwena insa de dam tasibinni, Alap mo Enho
 mo tujukam de nwe-mase- mensa Alap tîngare
 okamasa de amjan gwibin hip dam tasibirkike.
⁷ Hëndep ki zep Domba Tanena in song gwe
 zaka, ki zep hëndep bukuna insa Alap zëre
 mo dam tahanak gul inki. ⁸ Domba tanena
 in kim gul in'inka, dekam zep dan-nër dan-
 nërkam de otweranna in, hen 24kam de teipsin-
 teipsin wenya in boklena kom da gwebla'anzak.
 Zen kitak gitar makare naka deirensi'ik, hen
 emaskam de pancisa deirensik. Emaskam de
 pancina in, zen men zao Alap hap irase dawem
 nabare te kilî ang nulsuk gweblananke. Irase
 dawem nabare te kilî in mo dam gulsunnu, Alap
 mo irik ginnik de bitî gwen wenyik mo ol gu sone
 gweblan. ⁹ Zen dekam zep tër ësena da'ak:
 “Em airis- bukuna ansa de gon hap,
 hen dokot topna insa de hil ti sonebin hip.
 Sap Emsa mes dak,
 hen eno kalkam ema zini ngan tasibirki-
 desa de Alap onak dep kap gulhan hap,
 sap tîngare zi ausu nakore zi,
 sap tîngare men-kore men-kore ol ton gwibin zi,
 hen tîngare irik gin lang nakore zi,
 hen kirekam-kirekam sop zi ausu.

¹⁰ Em mese desa tingan Alap mo irik ginnik dep
golëbiti gweka.

Hëndep zen sa loweher-
san de Alap mo golak de syal ta gwen zini kiye.
Zen hen sa tîngare okamana irik nil gwer.”

¹¹ Ki zebë etan dekon kara gwek, hen Alap mo
dam taha nakore zi beyam-bya mo olsaë sak.
Zëno mae mo beyana banakan dep?- aïtbinni,
hëndep ratusan jutanak man yap tamank. Zen
man Alap mo komal tumna insa wale nososuk-
hëndep dan-nër dan-nërkam de otweranna hen
teipsin-teipsin wenyä in han. ¹² Zen tërya ol
mamkam da'ak:

“Domba Tanena men desa Alap hap zip
nosoblakke,

Zen airis- tîngare langsa de bi gwibin hipye.

Dikire tîngare sosonna hen enlala blala Zëbon
lwa gwek.

Dikire kitak betek në gweblak hen boklena kom
da gweblak.

Dikire kitak zëno bosena teip nulsuk gweblak
hen boltere nul gweblak.”

¹³ Ki zebë etan salbiridak- tîngare zini hen
tîngare otweranna-

sap nglinak dena,

okamanak dena,

hi mwanak dena,

hen juwen zi mo langnak dena,

hëndep kitak tangan.

Zen tërya anakan da'ak:

“Teipsin Tangan Zini Alap hen Domba Tane zem
in han

dikire tingan zëno nik mo bosena boltere noso gwizimk,
 hen blikip neisik gwizimk.
 Dikire tingan teip nososuk gwek,
 hen dikire tینگare sosonna Zëbon nebon hëndep denaban lwa gwek!"

¹⁴ Dan-nër dan-nërkam de otweran nwe-mase makare zini in ki zep ding nulzimk, "In eiwa!"
 24kam de teipsin-teipsin wenyä in dekam zep boklena kom dak, hen Eirzi-Bia mo bosena teip nulsuzim'ik.

6

Domba Tanena kim dokot buk top-topna hül ti sonebirkike:

¹ Ki zebë hwëna Domba Tanena insa hla tak-Zen kim nonol dokot topna buku lak gulsunnu in kon hül gël soneka. Ki zebë hen ola sak dan-nër dan-nërkam de otweranna in kim ahanik gu aneka, "Haen!" Zëno ol aukuna in men kiye-nglï glung aukuna. ² Ki zebë hwëna hla tak-kuda ngap-ngapna kim te sokin zi'anika. Zini men zen zersong gwe'an zaka janasa gwirenka. Gwërbonna hen man ala nosoblak, sap Alap mes zëbe hap golblaka-zen de eijannak yei-yëk gwen hap denaye. In zep eijannak dep ati gwe ine zaka.

³ Ki zep etan Domba Tanena in aha dokot topna hül gël soneka. Dekam zebë etan sak-aha otweran nwe-mase makare zini in kim gu aneka, "Haen!" ⁴ Aha kudana hen dekam zep etan te sokin zika. Kudana in zëno alana kalkala. Zini in zen zersong gwe'an zaka zëbe

hap hen man Alap sosonsa golblaka- dekam de auhu-kama nakon umlaesa gulsun hup denaka, zi dikim zënaka tamera gwen hap. Zëbe hap zep nëbokna sërkam de blal tangan naka nolblak.

⁵ Domba Tanena in ki zep etan dokot topna dan-ahanna hïl gïl soneka. Dekam zebë hen otweran nwe-mase makare zini insa ahanaka salblak- kim gu aneka, “Haen!” Dekam zebë hen etan kuda kakakna hla tak- kim te sokïn zï'anka. Zini men zen zersong gwe'an zaka zen kire-kire dohonsa dikim timbang gul gwensa gwirenka. ⁶ Etan ki zebë ola sak- dan-nër dan-nërkam de otweran ngïrïnnik iwe, san de zi tangan mo ol. Zen man mamkam kuda tahannak de zini insa anakan takenblaka:

“Beras mo hargana emki gulk'nen tan: Beras dawemna angkam, aha-ere litera, aha-ere yakla blalkam de syal gwenkam de zen. Beras karekna, dan-ahare litera, zen hen aha-ere yakla blalkam de syal gwenkam de zen. * Hen minyak goreng naban ho mamak naban, zen hen sa sërkam hargana gulk'nen nër, hëndep dekam zini bakam dep?- lop ta gwen naye.”

⁷ Ki zep hwëna etan Domba Tanena in dokot topna dan-nër dan-nëra hïl gïl soneka. Dekam zebë etan sak- otweran dan-nër dan-nëra in kim ahanik gu aneka, “Haen!” ⁸ Hwëna ki zebë etan hla tak- aha kudana kim te sokïn zïka. Zen hwëna mes tangan sang-sang hap sopna

* **6:6** 6:6 “Beras dawemna” desa Yohanis “gandum dan nakore tepung”kam ale gulku. Hen “beras karekna” desa “jelai dan nakore tepung”kam ale gulku. Tepungna, zen zëno langnak de mwin-mwankam de tembanena zen- men kiye, dovena hen berasna, awe de zi hip dena.

lengse gweka. Zini men zen zersong gwe'an zaka bosena "zi tamera gwen hap de Zini." Lun kon hen ahanik ang gweblan da'anaka. Zëno bosena "juwen zi mo langnak de Teipsinni." Alap dekam zep zëbe nikip golzimki- zen dikim okamanak de zisi aha hlik en naka lamera song gwen hap. Zini dan-nër dan-nërkam de äitbir song gwenkam, ahanik de tïn, dan-ahan de lowehen- kirekam de äitbir song gwenkam.

Ahakon eijankam de juwen,
 ahakon tembane srëm hap de juwen,
 ahakon sang-sang yawala kon de juwen,
 hen ahakon otweran jal-jal de gwidre gwen
 nakon de juwe gwen.

⁹ Zen kim has eisiki, dekam zep Domba Tanena in dokot buknu aha-ere taha-tapna hïl gïl soneka. Dekam zebë zini hlauludak, Alap hap irase dawem nabare te kïl tru tasik gweblan hap de meja ïltikinnik ëzau'uk. † Zen men desa Yesus hup de ol gol halada gwen jal hap damera gwekke- zëno mae mo angna. ¹⁰ Zen ol mamkam ëgu ine gwe'ak,

"Are Bian, teipsin tangan Zini, Em-en tangan lalakna, hen taïbliblanna Em-en. Auhukamanak de zisi de heip gun hup dena, etan holona banaka'en? Sap zen zen asa damera gwek."

¹¹ In zen ki ëgu gwe'ak, zëbe mae hap pakean ngap-ngapsa alala dazimk. Hen man nenbiridak,

"Emki engka en ëeissin. Kim de Kristen wal bose wal omka tamerankam su nul sone'ak, zen

† 6:9 6:9 Irase dawem nabare te kïl mo gulk sun de enlalana, emki Why. 5:8nak hlaun.

dekam sa ki lwal. Men kirekam emsa damera gwek, kirekam sa hen desa tamerankam su nul soner- men kire enkam beyana Bian Alap dam gulsun dakake.”

¹² Hwëna ki zebë etan Domba Tanena insa hla tak- kim dokot buknu enamna hül gil soneka. Dekam zep sërkam de jingil yawala taïlki, hëndep yakla nwena man kakak gweka- kaen glaing-gling kakak makan. Hen benna man kal-kal gwek- san de kala kiye. ¹³ Keisni dekam zep ngli nakon kama san dep lanna hlaka- san de asese yawal de taïnkim de tetan dan lanna hlanna kiye. ¹⁴ Nglina man esek gweka, hëndep man jek-jak gweka. Hen tingare kwatap-kwatapna hen kama-tek kama-tekna man langa san dep ëese-sek gwek. ¹⁵ Dekam zep tingare zini ëaning gwek- kaso-hul kaso-hulak hen kwatap-kwatapnak de kaso kles-kles san.

In zen ani-ning gwek, zen sap auhu-kamanak de teipsin-teipsinni,
 hen nol-nolkam dena,
 sap jana nabare nik mo mam-mamna,
 hen kire-kire beya wenya,
 hen sap soson nabare wenya,
 hen sap zi mo tana iltikinnik de lowehen wenya,
 hen kirenak de lowehen srëm wenya.

¹⁶ Kwatap-kwatapna hen kaso-hul kaso-hula insa man nahërhebirida gwe'ak, “Asa em kei-king gun! Asa em ani-ning gun- Teipsin Zini Alap ne Domba Tane nik mo jal hül inni an kon! *

¹⁷ Sap angkam Alap mo yakla yawalak mes zaul-dekam de zëre nik mo jalsa hül in hip denakye.

* **6:16** 6:16 Hos. 10:8; Luk. 23:30

Hen nara zi molya zëno nik mo nwenak tatem zauku?!”

7

Alap mo capkam kim 144 ribukam Israel mo zi ausu nakore zini mirenak al dasibikke:

¹ Ki zebë hwëna Alap mo dam taha nakore zini dan-nër dan-nërkam hlauludak. Ahana okama yakla hata sezan topnak zau'unka, hen ahana yakla nikin anen topnak zau'unka. Aha darena hen eiha-lip eiha-lip top-top san yaun daka. Zëno mae mo syala, zen asese de zëno mae mo irik gin nikon taïn srëm hap- sap eik sin, hi san, ahaksa te-te syan. ² Hen Alap mes dekam zëbe mae hap sosonna golzimki- dekam de kama naban hi naban karek son hap dena. Hwëna ki zebë Alap mo dam taha nakore zini ahana hla tak- yakla hatase gwezan nakon kim hatase zaka. Zen Ngaya Zini Alap onakore capsa golhatase zaka. Ki zep ol mamkam takenbirida zaka- dan-nër dan-nërkam de wenya insa,

³ “Na-en bahem kama naban hi naban timbwas son, hen tenya. Anik nonol Alapsa de betek gweblan zisi mirenak capkam al tasibik. Zen mana hen ëtimbwas gwenank.”

⁴ Dekam zep asa nenblak,

“Zini 144 ribu enkam sa mirenak al dasibir- Alap mo capkamye. Zen kitak dua-blas enkam de Israel mo auyan-aza nakorena. ⁵⁻⁸ Aha-ere auyan-aza nakore zini, 12-ribu 12-ribu enkam sa capkam al dasibir. Israel mo auyan-aza mo bosem-sena, a zëno mae mo ausu nakore naka moye: Yehuda, Ruben, Gat, Asyer, Naftali,

Manasye, Simeon, Lewi, Isakar, Zebulon, Yusup, hen Benjamin.”

Yohanis kim sêrkam de zi trana hlauludakake:

⁹ Hyanak ki zebë etan kara gwek. Èe sêrkam de zi tra beyam-byasaë hlauludak. Aha-erenak tagal gwesik. Zëno mae mo beyana aïtbinkim to-ton nara dep?– sul sonenna. Zen Alap ne Domba Tane nik mo dang nakon pakean ngap-ngap alala tan naban ëzau'uk, hen tahakam kawang ala maum hasesa isrip-sri hap deirensi'ik. Zen tîngare irik gin nikorena, tîngare zi ausu nakorena, tîngare sop zi ausu nakorena, hen tîngare ol ton gwibin zi ausu nakorena. ¹⁰ Zen man ol mam-mamkam anakan ëtaken gw'e'ak,

“Nëre mae mo Bian Alap
Zen teipsin tangannak nikin'ira.
Nëno mae mo ëngaya gwenna an,
zen Zëbon en onakon
hen Domba Tanena in onakon.”

¹¹ Tîngare Alap mo dam taha nakore zini zen ëzaunkum man Alap mo komal tumna insa dot nososuk. 24kam de teipsin-teipsinni in hen dan-ner dan-nerkam de otweran nwe-mase makare zini in hen zëno mae mo ngirinnik lowe he'ak. Zen dekam zep kitak nol ik gin niban boklena kom dak, hen anakan Alapsa boltere da'ak,

¹² “In eiwa! Dikire Alap en hon kitak lwa gwek-dawemna, ngatanna, enlala blala, hë'ho gwibinni, bose dawemna, hen tîngare sosonna, hëndep denaban. In eiwa tangan.”

¹³ Ki zep 24kam de teipsin-teipsin wenyä in kon ahanik asa takensiblika,

“Pakean ngap-ngap alala tan wenya an, banakare wenya? Hen enda kon yaing gwezak?”

¹⁴ Ki zebë ding gulbluk, “Bian, ëe tawa naka hom. Diki tawana em.”

Ki zep hwëna asa ding gulbluka,
 “Zen an men zen sërkam de karekna insa nyaubikke-
 in kim Yesus hup de jal hap zini karek da gwibikke.

Zen mes zëre mae mo pakeanna ngan dasibik-Domba Tanena in mo kalkam.

Zen dekam zep zëno mae mo pakeanna ëngap-ngap gwek.

¹⁵ Zen in zep Alap mo komal tum alp nakon lowehe gwenan,
 hen Zëno bosena mam nul tine gwenan-yaklam denaban kam denaban.

Desa Zën sa golëlowehe gwera,
 zep zen karekna molya etan noltowek.

¹⁶ Zen dekam molya etan usak naban ho-hole naban neiszimk.

Yakla sal-sala hen molya etan nësblak.

¹⁷ Sap Domba Tanena in Zen Alap mo alp nakon gwë'ara,

Zen Zen sa domba zaho ta gwibin zi makan zaho ta gwibiri.

Zen Zen sa zëbe mae hap hëndep de ëngaya gwen hap de aïli hona zertreizimdi.

Hen Alap sa zëno mae mo nwe go-hona ngan tasibir-zimdi.”

8

Domba Tanena in kim aumwa hap de dokot buknu hİL gİL sonekake:

¹ Ki zep Domba Tanena in dokot buknu tujuna hİL gİL soneka. Ngatan zi mo langna dekam zep ol maena hom gweka- san ha holona stenga jam enkam. ² Kim nama balk enkam lowe he'ak, ki zebë hwëna Alap mo dam taha nakore zini tuju enkam hlauludak. Zen men zen Alap mo dang nakon ëzauk gwenanke. * Zëbe mae hap sraminsi kap dazimk.

³ Ki zep hwëna Alap mo dam taha nakore zini ahana hata'an zaka. Zen emaskam de meja alpnak zau'un zaka- men zëwe Alap hap irase dawem nabare te kilī tru dasik gweblananke. † Zen panci ema'a gwirensi'inka. Zao zep hen te kilī beya tangankam kap dablak. Desa zep pancinak iwe siri gulsuku- tūngare zini men zen Alapsa betek në gweblanan, zëno mae mo ol gu sonen naban. Desa zep mejana in kore syauk nuban siri gulku. ⁴ Dekam zep zëno tahanak de panci nakon irase dawem nabare butna Alap osan dep sewesek- hëndep zi mo ol gu sonen naban. ⁵ Zen kim hya gwesik, dekam zep etan

* **8:2** 8:2 Tujukam de dam taha nakore zini in, san ha mensa keis mo kim hlauludakake?- pasal 1 ayat 16nak hen 20nak. Aha dam gulsunnu, tujukam de Alap mo dam taha nakore zini mensa Yahudi mo auyan-azana anakan nenbirida gwek, "Tuju enkam Alap mo dang gwën nakon ëzauk gwenan." Ahana Mikayel Bak (Dan. 10:13; 10:21), hen ahana Gabriel Bak (Luk. 1:19; Dan. 9:20-21). † **8:3** 8:3 Irase dawem nabare te kil mo gulku sun de enlalana, emki Why. 5:8nak hlaun.

pancinak iwe meja nakore syauknu bwang ta seka, desa zep auhu-kama san dep hiri gul ineka. Nglina dekam zep sêrkam tadre tineka- hêndep ngli ang naban. Hen jingil yala dekam zep gwêka.

Tuju enkam de Alap mo dam taha nakore zini kim sramin gublun danna êkon gwesik hanakke:

⁶ In kim kirekam okamanak lwa'ak, tuju enkam de Alap mo dam taha nakore zini in zen sraminni deirensi'ik, dekam zep êhohle gwe'ak-sraminni insa de gublunda inen hap.

⁷ Nonol zen gubir aneka, dekam zep hêndep es kwa-kwakna o makan il tika, hwëna zen hen kala ban syauk nuban de siri nënna- san de dîng-dîngkam de il tin ona kiye. Okamana dekam zep eiha nakon‡ hwei-swis gwek, hêndep dekore tenya hen dekore tîngare so naban.

⁸ Hen aha zini kim gubir aneka, hwëna êe dekam zebê kwatap yawal makare naka hla tak, hwëna syauk mo kim hi-hiti'inika. Desa zep hi san hiri da inek. Hina dekam zep eiha nakon § kal hap jowek. ⁹ Men dekon kal hap jowek, dekore tîngare kirekam-kirekam otweranna man hêndep kitak juwesik, hen dekore kapal-kapala man kitak êtimbwes gwek.

¹⁰ Dan-ahan zini kim sramin zemka gubir aneka, keis yawala dekam zep hêndep ngli nakon ho-nwe ho-nwenak dep zan zaka. Zen seip yawal makan hi-hiti'inika. Dekam zep okamanak

‡ 8:7 8:7 Eiha nakon awe, enlalana satu pertiga. § 8:8 8:8 Eiha nakon awe, enlalana satu pertiga.

de weyana eiha nakon * ëkarek gwek. ¹¹ Keisni in mo bosena “Etekna.” Dekam zep hona eiha nakon ëetek gwek. Zini dekam zep beyakam juwek- ho etekna insa de otde gwibin nikon.

¹² Dan-nër dan-nër zini kim gubir aneka, hëndep dekam zep yaklana, benna, hen keisni ëkarek gwek. Dekam yakla nwena aha-ere yaklana dua-blas jam enkam hom zil gwe'anka, hwëna delapan jam enkam zil gwe'anka, dekam zep etan okamana kawesik gwe'ak. Benna, keisni, hen kirekam. Zen hen dekam dua-blas jamkam bëjen ëngatan gwen, hwëna delapan jam enkam. Zen kim ëngatan gwe srëm gwe-gwek, dekam sërkam tangan kawesik gwek.

¹³ Zao ki zebë etan kara gwek, dekam zebë mawana heiri salblak. Zen gulk tangan en san ihe nasen'an haka, hen man taken nasen gwe'anka,

“Auhu-kamanak de zini, kareksa sa hla nul, kareksa sa hla nul, kareksa sa hla nul!

Etan ahakore dan-ahare nik de gublun dankam, banakan wëhë ëgwë'ak?”

9

Aha-ere taha-tap zini kim sramin zemka gubir anakake:

¹ Hen etan dekam zep aha-ere taha-tap zini gubir aneka. Ëe dekam zebë hëndep keisni hla tak- ngli nakon kim kama san dep zan zaka. Dekam zep keisni in hap juwen zi mo bwi

* **8:10** 8:10 Eihya nakon awe, enlalana satu pertiga.

kawesinnik dep de kuncina nërblak.* ² Keisni in zep kuncina inkam talusuku- kama hulak de bwi kawesin yala insa. Butna dekam zep kon mam enkam te sok- san de wanga trun syauk butna kiye. Butna in hap zep nglī naban yakla naban ka neisik. ³ Butna in kon zep hwëna lerangna okama san dep tuwehek. Zëbe mae hap Alap sosonsa golzimki- men kirekam dare ëk hap hen golzimkike, dekam de zisi hit ti gwibin hip. ⁴ Zen hom gubiridaka- sona, tenya, hen obwagasa de karek ta gwibin hip. Zen diki zi ensa de karek ta gwibin hip gubiridaka- mensa mirenak Alap onakore capkam al dasibir srëm gwekke. ⁵ Hwëna tamerankam dep hom gubiridaka. Zen diki sap'nen de karek ta gwibin hip- holona benna aha-ere taha-tap enkam. Sosonna man hen golzimki- sërkam tangan de karek ta gwibin hip denaka. Zëno mae mo hit tinna men kiye- hen dare ëk mo hit tinna. ⁶ Aha-ere taha-tapkam de benna inkam sap sa zini juwen hap ëdwam gwe-gwer, hwëna molya kim juwek. Zen sap sa tin hip ëdwam gwe-gwer, hwëna zëbon mae onakon tin hip dena nama langa tangannak.

⁷ Lerangna in mo nwe-masena, san de kudasa de eijan hap wër tyasibinni kiye. Zëno mae mo nolak, san de emaskam de mire sigisa de alala tanna kiye. Hen zëno mae mo nwe-masena, san de zi nwe-masena kiye. ⁸ Zëno mae mo nol alana,

* **9:1** 9:1 Yohanis man anakan ale gulku, “Keisni in hap nërblak.” Zen kim gwë gweka, dekam zini kei'i man enlala nëblanda gwek, “Zen san de zini kiye.” Ahaksa zini in zen kuncina zerka, san ha zen diki keisni insa de kara ta gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi.

san de kwalbasa nol alana kiye. Zëno mae mo ëk danna, singa ëk sîl makan. ⁹ Zëno mae mo bik danna drak-drakna- san de eijan hap de besikam de bitisa ala gunnu kiye. Zëno mae mo sî ala aukuna men kiye- kereta kuda beyam-bya de eijannak dep hlu-hluk gwenna. ¹⁰ Zëno mae mo abala dare syakna- men kiye, dare ëkna. Zëno mae mo sosonna zen zëwe- zisi dikim karek ta gwibin hip denaye, holona benna aha-ere taha-tap enkam de karek ta gwibin hip. ¹¹ Zëno mae mo teipsinnî hen ki. Zen zen- hëndep de golëjuwen hap de zi niye. Zëno bosena Ibrani olkam “Abadon,” Yunani olkam “Apolion.” Bose darena in mo enlalana, “zisi de golëliwe gwen hap de Zini.”

¹² Dan-ahare karek tabin hip dena insa heiri kira tabirki, † nonol wenya mes tap gwenan. Zëno hyanak etan dan-dan sa naptazal.

Alap mo dam taha nakore zini enamna kim sramin zemka gubir anakake:

¹³ Alap mo dam taha nakore zini enamna in ki zep sramin zemka gubir aneka. Dekam zebë ola sak- irase dawem nabare te kîlsî de tru tasîk gweblan hap de mejana in kon kim te sok. Mejana in zen Alap mo dang nakon nola gwenan- emaskam de syal gwizimdinni, hen dan-nër dan-nërkam de top-top naban. Dan-nër dan-nërkam de top-topna in man gulk sun ëteipsîksek. ¹⁴ Ola in zen kals nakon te sok, zen

† 9:12 9:12 Heiri kim nonol takenbiridaka, zen Why. 8:13nak.

enamna in zen gubir aneka, desa anakan nen-blak, “Empat enkam de dowal yawal-yawala † mensa weyana Efrat mo ananak dahalebik, emki hīl tī sonebin.” ¹⁵ Dekam zep hīl tī sonebirki. Alap yaklana insa orep mes hamal taka- dekam de hīl tī sonebin hip denaye, zen dikim yaklana dekam en okamanak de zisi eihya hlik naka § golēejankam tamerasin hip. ¹⁶ Anakan hen ama sak, “Kudakam de eijan hap de zi mo beyana, dua-ratus juta enkam.”

¹⁷ Hen nwe lirisin nēnna inkam ēe ama kuda beyam-byana insa hlauludak- hen in zen zēno mae mo tahannak teinikin'ikye. In zen zē teinikin'ik, zen besikam de bajusa alala dak. Ahakon sērkam de kal-kal tangan naka- san de syauk hītinnī kiye. Ahakon ngli kaīlim angtan-angtan makare naka- men kiye, kaso lilingtinnī. Hen ahakon yong-yong angtan-angtan naka. Kudara in mo nola, san de singa nola kiye. Hen mip nakon hi nwe mo kim ēbwak ta gwe'ak-syauknu, butna, hen irase karekna. ¹⁸ Sap kudana in zen mip nakon ēbwak ta gwe'ak, zen zep okamanak sang-sang yala hatak, hēndep okamanak de zini eihya hlikna * dekam zep juwesik. Ahakon syauknu in hap juwek, ahakon butna in hap, hen ahakon ase karekna in hap

† **9:14** 9:14 Empatkam de dowal yawala in hap, Yohanis “malaikat-malaikat”kam ale gulku. Hwēna malaikatna an man yap orep Alap onakon ēsason gwēk- dowal mo kīgī onak de bitī gwen hap. In zep tahalebin nik lowe he'ak. Zep “dowal”kam Orya olkam awe li nul sonek.

§ **9:15** 9:15 “Eihya hlik naka” awe, enlalana satu pertiga.

* **9:18** 9:18 “Eihya hlikna” awe, enlalana satu pertiga.

juwek. ¹⁹ Kuda beyam-byana in mo sosonna, zen mipnak hen abalak. Zëno mae mo abala, san de wanya mo nola kiye. Abala in zen dekam zini hit di gwibik. ²⁰ Hwëna zi mosrona men zen sang-sang yala in kon juwe srëm gwek, zen hom kim tapbla nuk- yang tabin dowal-dowalsa de betek gwibirida gwenna. Zen nama boklena kom dabirida gwek- sap emas nakon de yang tasin dowal, perakkam dena, tembagakam dena, kaso nakorena, hen tenya korena. Dowal-dowala in sap nwe kara gwen srëmna, hen ol san srëmna, hen ëtë nasen gwen srëmna. ²¹ Hwëna zini in dekam hom mae zëre mae mo karek-karek nakon ëhalek- sap zisi de tamera gwenna, meiyersa de golzauk gwenna, ëkahalo gwe-gwenna, hen sowëna.

10

Yohanis kim Alap mo dam taha nakore zinik buku betekna gul inkike.

¹ Ëe ki zebë Alap mo dam taha nakore zi sosonna ahanaka hla tak- ngatan zi mo lang nakon kim ati gwe'an zaka. Zen but zërati gwezak, hen boge alpna nolak lak gwe heblak. Nwe-masena hen yakla mo kim ngatan gwe-blaka. Zëno tanana hëndep ik danna men kiye-syauk hitinni. ² Tahakam buku lak gun beteksa gwirensiki, hwëna zen hil gil sonen nik lwa'ak. Dam tanana hinak zauk ineka. Irgwa tanakam kamanak zauk ineka. ³ Ki zep ol mamkam takenka- singa mo zairin makan. In kim ki Alap mo dam taha nakore zini in takenka, dekam

zep ngatan zi mo lang nakon ola mamkam wet sok- san de nglī glungna kiye, tuju enkam de tadrenna. ⁴ In kim tujukam de nglī glung makare ola in zausuk, ēe dekam zebē sap ale gun hup enlala gwe'ak. Hwēna anakanē ngatan zi mo lang nakore olsa ahanaka sak,

“Emki tujukam de nglī glung makare ola in sa ere en hap aning gun. Bahem ale gun.”

⁵ Dekam zep Alap mo dam taha nakore zini men zen hinak zauku hen kamanak, zen ki zep dam tahana nglī san dep teisyā ineka, ⁶ dekam zep ngaya zini Alap mo bosekam gu ineka,

“Alap men Zen kitak yang tabirki, sap nglīna, okamana, hina, hen zēwe de kirekam-kirekamna, ēe zēno bosekamē emsa gu-gubirida'an: Zen molya etan yakla yala in sa esek gulku. ⁷ Hwēna Alap mo dam taha nakore zini tujuna in kim de sramin zemka gubir ane'anka, Zen dekam sa zēre mo kalang gwe gunnu syal gwibiri- mensa orep zēre mo ol ayang gul gwen zi en hap goltrei gwizimkike.”

⁸ Dekam zebē ngatan zi mo lang nakore ola in sa etan sak, anakan kim asa tonbla'anka,

“Em buku kwala so gunnu in sa de gon hap song gwen- in zen zini in mo tahanak lwa'anke, men zen anakan zau'ura, aha tanakam hinak, aha tanakam kamanak.”

⁹ Ēe dekam zebē hēndep zēbon osan dep song gwek, hēndep abe tak- zen dikim buku betekna in sa abe hap golblan hap. Ki zep asa gubluka,

“Emki gul irin, hēndep twinbir. Mip ennak sap dērek naka esa eisbiri- men kiye, sobwal hona. Hwēna ungala mwanak sa husus gwer.”

10 Ëe ki zebë zëno tahanak gulink, hëndep twinbik. Mipnak sobwal ho dërek makare nakaë eisbik, hwëna kimë ala gwibik, dekam zebë husus gwibik.

11 Zao zep hen asa nenblak,

“Bukuna insa twinbiri, zëwe de ola insa em etan gol haladan. Sap zen ngein sin de kirekam jowen hap dena- tïngare zi dikim ëtawa gwen hap, sap men-kore men-kore zi ausu, sap kirekam-kirekam sop zi ausu, hen tïngare ol ton gwibin zi ausu, hëndep sap teipsin-teipsin wenyä.”

11

Zi dare de apta zan hap de ol:

1 Ki zep meter blala abe hap nolblak. Zëno blala san de dutena kiye. Ki zep Alap asa gubluka,

“Em ano gol san song gwen hen ngirïn tekson en naka metera inkam akasibli, hen zëwe de kalsna. Hen zini men zen ano bosesa dekon teip gulsublun hap zëwe lowe he'an emki aïtbin.

2 Hwëna alp san de teksonna bahem akasibin. Sap desan dena mesë Yahudi srëm zi hip golzink. Zen sa Yerusalemsa, ë lalakna ansa, tanakam nyauk gweblal- holona benna 42 enkam. 3 Ëe asa zi daresa teisya soner. Zen kaen glaïng-glingsi sa da koso gwera- dekam de goltreizimdin hip, ‘Ëe ama emsa gosa labirida gwe'an.’ Zen Ère mo olsa sa 42kam de benna inkam ayang ul gwizimdi.” *

* **11:3** 11:3 “42 benna” awe, Yohanis man ale gulku 1.260 yaklakam.

⁴ Zi darena in, gulk sun de olkam de guzimdinni, zen tenya zaitun dare, ahaksa lampu dare. Zi darena in Teipsin Tangan Zini Alap mo dang gwèn nakon yauk gwenda. † ⁵ Alap sa sosonna zi darena in hap golzimdi. Dekam zi mae de karek son hap alp gwizimdinni, dekam sa zëno nik mo ëk tihî nakon syauknu wet noso gwizim. Zen dekam sa zëre nik mo jal zini insa tru kulsuk gwera. ⁶ Zëno nik mo sosonna hen ki- o dikim il tî gwen srëm hap dena. Zen diki zëre nik mo abe ën enkam de etan il tî gwen. Alap mes kirekam zëbe nikip sosonna golzimki- holona in kim zëre mo ola ayang ul gwe'anka, dekam en dep. Hen zëno nik mo sosonna hen ki- tingare weyasa dikim kal hap li kul sone gwen hap denaye. Hen okamasa de banakare maekam heip ul gwen hap de zëno nik mo sosonna hen ki- beyana men kirekam zëna dwam eibi'inkaye, kire enkam de heip gun hup.

⁷ Kim de Alap mo olsa de ayang ul gwenna 42kam de benna inkam su kul sone'anka, ki sa hwëna otweran nwe-mase makare dowal yala juwen zi mo lang nakon wet so zala. Zen hëndep dekam sa ziejja zala, hëndep sa zilî. ‡ ⁸ Zëno nik mo tokna molya na-en nyehanuk, hwëna isrip-sri hap sa ora bolak kamanak nyehal- ë yala in zao zëre nik mo Bianna te-lidak sonnâk makan da inkke. Ëna in, zëno gulk sun de ol blaorankam

† **11:4** 11:4 Zaitun te dare hen lampu dare hap de ola, emki Zakharia 4:1-14nak hlaun. Zi darena in, zëno nik mo sosonna ayat 5-6nak awe men kiye hen- Musa ne Elia nik mo sosonna.

‡ **11:7** 11:7 Otweran dowal hap de ola, emki pasal 13nak hlaun.

de bosena “Sodom,” ahaksa “Mesir.”

⁹ Dekam tîngare zini sa zëno nik mo tokna karatda noso gwer- yaklana dan-ahan, ahana ngîrîn ngam sonnak. Tîngare zini, sap tîngare zi ausu nakon, hen tîngare îrik gîn lang nakon, hen tîngare ol ton gwibin zi nikon, zen sa kama hulak de zehanun hap ëjalse gwer. ¹⁰ Tîngare auhukama zini sa tangan ëisrip-sri gwer- zi darena in mo tok naka de akenkamye. Zen zep sa isrip-sri hap gol-gol san twen nasen gwer. Zen mae hap sa ëisrip-sri gwe-gwer, “Ol ayang gul gwen zi darena men zen karekna beyakam nèbe mae hap ol gwizimki, zen mes lîlki.” ¹¹ Yaklana kim de dan-ahan nè'ak, ahana ngîrîn ngam sonnak, dekam sa ensasana etan ngaya ën hap dena Alap onakon ing gwe hezim zira. Zen dekam sa etan ngaya ëra, hëndep yaulu. Tîngan men zen de kara noso'ak sërkam tangan sa ëairîl.

¹² Dekam sa zi darena in ola asal sera- ngatan zi mo lang nakon de takenzim ane hanna, “Haen, em se këzan.” Zen dekam sa hëndep zëre nik mo jal zi mo nwenak but de teisya ine hankam se kë sera- ngatan zi mo lang san depye.

¹³ Zen hëndep dekam sa jîngîl yawala karekkam gwëra. Dekam sa ë yala in eihya nakon § timbwas gwera, hen zini tuju ribu enkam sa juwer- jîngîli in konye. Tîngare ahakore zini dekam sa dawemkam ëairîl. Zen dekam sa nglinak de Zini Alap mo bosena teip nulsublul.

¹⁴ Dan-ahare karek tabin hip dena insa heiri

§ 11:13 11:13 “Eihya nakon” awe, Yohanis man ale gulku “sepersepu”kam.

kira tabirki, * dan-dan mes tap nēnan. Hwēna emki ēkara gwen, aumwa hap de karekna sa nabakam ang gwe kinzil.

Alap mo dam taha nakore zini tujuna kim sramin zemka gubir anakake:

¹⁵ Alap mo dam taha nakore zini tujuna, zen kim sramin zemka gubir aneka, dekam zep ngatan zi mo lang nakon ol mam-mamkam anakan ēton'ak,

“Kitak okamasa de irik gin hip dena angkam Eirzi-Bia mo tahanak lwa'an.

Bi zem mes Tane zikhip golblanda-mensa Israelsa de ngaya tabin hip dam tasikike, Zen de hēndep denaban irik gin hip.”

¹⁶ Dekam zep 24kam de teipsin-teipsin wenyā in zen Alap mo dang gwēn nakon teinikin gwenan ēik gwe hezak, hen Alap hap dawemna anakare ola ban nolbla'ak,

¹⁷ “Bian Alap Soson Zini,

Em in Zen orep gwēka

hēndep angkam namae gwe'ara:

Ēe ama ebe hap dawemsa olbla'an,

sap Em angkam ere mo sērkam de sosonkam ema irik ginkim kon gwesibir hana'ara.

¹⁸ Tingan men zen Emsa tame da srēm gwek,

zen man Emsa u sal-sal nē gweblak.

Hwēna angkam desa de karek tabin hip denak mes zaunun.

Hen angkam mes zaunun-

Em dikim juwen wenyaka klis gun hup denakye.

* **11:14** 11:14 Heiri in hap dena, Why. 8:13nak, hen 9:12nak.

Hen Em dikim dawemsa golzimdin hip de yak-
 lanak mes zaunun-
 men zen ere mo ola ayang nul gwek,
 hen men zen Emsa betek nē gweblak,
 sap bose nabare wenya,
 hen sap bose srēm wenya.
 Hen zisi dikim timbwas gun hup denak
 angkam mes zaunun-
 men zen okamana ansa karek nul gwekye.”

¹⁹ Dekam zep ngatan zi mo langnak de Alap
 mo gola dalusuhuk. Dekam zep hen gol mwana
 in kon petina teipsi'ik- Alap mo zi niban de ol
 aha-en gun nubare petina, mensa Musa Bak hap
 goltrēblakake. Dekam zep nglī angna zausun
 srēm kam ayang-ayang gwe song gweka, hen
 nglīna sēr kam tadre tineka, hen es kwa-kwakna
 dekam zep o makan il tika, hen jingil yala dekam
 zep mam enkam gwēka.

12

*Yohanis kim wenya ban jalom yala ban
 akekake:*

¹ Dekam zep nglinak owas yawala jowek, nen
 dikim zē Alap mo kalangsa tame gun hup. Ēe
 wesyaē hlauk, yakla nwesa bajusa de ala son
 makan ala sok. Zen bennak zauk ane'ak, hen
 nolak mire sigisa ala guk- dua-blas enkam de
 keis nibare naka. ² Wenya in u nuban mes
 tangan tri-tri gwesik. Zen man eisbir ane'ak, zep
 sang-sang hap hērhe gwe'ak.

³ Dekam zep hen aha owasna etan nglinak
 jowek. Zen jalom makare dowal kal-kal yawal zē
 joweka- bun tangan nik. Zēno nola tuju enkam,

hen nola kore hli-hlina dare taha-tap enkam. Zëno mire sigina hen nol jam en. Zëno kal-kala, san de syauknu kiye. ⁴ Jalomna in abala kim zep nglinak de keisni aha hlikna * kama san dep talal soneka. Dekam zep wenya in mo dang gwën nakon zau'un zaka- in zen eisbir ane'akke. Zen man eissibi'inka- walasna insa de jaha gwennak ala gweblan hap.

⁵ Wenya in zi walassa zep jaha gwëk- Zen de tîngare zi aususa tatete tangankam irik gin hip. Hwëna Walasna insa ki zep Alap mo dam taha nakore zi Alap osan dep al dabik- zëre mo komal tumnak dep. ⁶ Wenya in dekam zep zi srëm lang san dep heya gwëk- langna mensa Alap zëbe hap hamal gulbirkike. Zëwe sa Alap mo dam taha nakore zini kara nul gwer- holona benna 42 enkam. †

⁷ Ngatan zi mo langnak dekam zep ëeijak. Alap mo dam taha nakore zi mo teipsinni Mikayel Bak jalomna in han hen zëno taha tri so gweblan zi niban golëeijaka. ⁸ Hwëna jalomna in zep golësin gwe hanaka, dekam zep desa zëre mo taha tri so gweblan zini in han ngatan zi mo lang nakon hëndep golëalsa soneka. ⁹ Jalom yawala insa ki zep hëndep okama san dep hiri da inek. Zen in zen- ëpba wanyana, men zen Adam ne Hawa neka orep boton sokaye, hen men zen tîngare okamanak de zi mo enlalana karek san dep li ta sone gwizimniraye. Zëno bosena "Dowal mo Kigi." Aha bosena hen "Zi Golliwe

* **12:4** 12:4 "Aha hlikna" awe, enlalana "satu pertiga." † **12:6** 12:6 "Benna 42 enkam," Yohanis man "yaklana 1.260kam" ale gulku.

Bak.” Desa mes auhu-kama san dep hiri da inek-
hëndep zère mo taha tri so gweblan wenyä ban.

¹⁰ Ki zebë hwëna sak- ngatan zi mo lang
nakore ola mam enkam kim ëgu anek,

“Hë'ho! Angkam mes zaunun-

Alap dikim zère mo hlil irin wenyäka ngaya
tabin hip denakye.

Alap mes angkam zère mo sosonna goltreizimdi-
dekam de teipsinkim irik gin hip denaye.

Hen mes anakan goltreizimdi,

‘Ère mo Tanena an, Mensa

Israelsa de ngaya tabin hip gu-gubirida gwekke,

Zen sa ki teipsili.’

Sap men zen nëno mae mo aya-wal oso-walya

Alap mo nwenak

yaklam denaban kam denaban lamang ta
gwibirki,

desa mes auhu-kama san dep nëralsa sonenan.

¹¹ Sap nëno mae mo aya-wal oso-walya

mes dowal mo kigisa

Domba Tanena in mo kalkam alo da sonek-
hen Alap onakore ol dawemkam.

Sap zen ol dawemna insa tatem nyaubik,

hen juwen hap hom zënaka nolëinik gwe-gwek.

¹² In zep tingare ngatan zi mo langnak de wenyä,
em ëisrip-sri gwen.

Hwëna okamanak de wenyä hen hinak de
wenyä,

em ëngalap gwen,

sap dowal mo kigina mes ebon mae osan dep ati
gwe ine zala.

Zen angkam man sërkam jal gwe'ara,

sap zen mes anakan tawa gwera,

‘Hare, aumwa hap dena angkam langanak homke.’ ”

¹³ Hwëna jalomna in kim tame gulku, “O hare, asa mes-am auhu-kamanak dep hiri dak,” dekam zep wenya in zen zi wasna jaha gwëk, desa lun kon goltroka. ¹⁴ Hwëna wenya in hap mawana heir mo sï ala yawalsa desyabik- dekam de ihen hap, zëbe en hap de lang hamal gulbin sin dep. Zëwe sa Alap mo dam taha nakore zini kara nul gwer, hen jalomna insa sa langa dasik gwer-holona benna 42 enkam. † ¹⁵ Hwëna wenya in desan dep heya gwëk, jalomna in ëk nakon zep weyasa ho namwa yawal makan wëk gwibirki-zen de sap dong gun hup. ¹⁶ Hwëna langna iwe de kamana man wenya insa mas gwibik. Zen zep ho namwana insa ala gwibik. § ¹⁷ Dekam tangan zep jalomna in wenya insa sërkam jal gwibirki, dekam zep song gwëka- wenya in mo auyantane walsya de golëeijan hap. Zen men zen Alap onakore ol dawemna tatem nolzauk gwenanke, Yesussu de zabeblan srëmkam, desa de golëeijan hap song gwëka. ¹⁸ Jalom yala in hi alpna zep zau'un zaka.

13

Yohanis kim hi mwa nakore otweran nwe-mase makare dowala hla takake:

† **12:14** 12:14 “Benna 42”na awe, desa Yohanis man ale gulku “tahunna dan-ahan, ahana ngirîn ngam sonnak.” § **12:16** 12:16 Yohanis zi makan okamana ansa kara gulku. Zep anakan awe ale gulku, “Okamana ëksa nga sok, desan zep ho namwana insa ala gwibik.”

¹ Ki zebë hwëna otweran dowal yala hla tak- hi mwa nakon kim hata se'an zaka. Zëno nola tuju enkam, hen nolak de hlina dare taha-tap enkam. Tîngare zëno hli-hlina mire sigi en naban, hen zëno tîngare mirena Alapsa de lamang tan ale en naban.* ² Otweran dowala insa hla tak, san de tutul jal-jala kiye. Zëno tana bol ongekola blal-blala- san de beruang tana bol ongekola kiye. Utrum danna san de singa utrum danna kiye. Ki zep zë hwëna jalom yala in soson zemka zëbe hap golblaka- zen de zëno bose hap kitak teipsînkîm îrik gîn hîp. ³ Otweran dowala in mo aha nolak, san de tîn hîp de nëbok wei yawala kiye. Hwëna weina in mes at gwesik. Zen in zep tîngare okamanak de zini desa ang në gweblak, sap man dengguan gweblak.* ⁴ Dekam zep jalom yala in hap boklena kom da gweblak- men zen zëre mo îrik gînnî otweran dowala in hap golgublukaye. Hen otweranna in mo bosena anakan teip nulsuk gweblak, "Ahana hom tangan otweran dowala an han de apde ënna. Desa toton nara dep?- zereijan naye."

⁵ Alap man otweran yala in hap golblaka- dekam de zen 42 ben enkam îrik gîn hîp. Alap Zëna dekam nwe enkam zë kara ta gweka- kim dowala in zënaka boltere ta gweka, hen Alap Zënaka kim lamang ta gwekaye. ⁶ Zen dekam Alapsa sêrkam lamang ta gweka. Hen zëno gwë gwenna man lamang gul gweka. Hen tîngan men zen ngatan zi mo langnak lowehe gwenan, desa hen man kitak laman ta gwibirki.

* **13:1** 13:1 Why. 11:7; 17:7-9 * **13:3** 13:3 Why. 17:9-13

⁷ Otweran dowala in dekam zep Alap zëre mo irik gin wenyaka golëeija gweka, hëndep timbwas ta gwibirki. Hwëna Alap dekam nwe enkam zë kara ta gweka. Zen zao nwe enkam ki kara ta gweka- kim kitak bi gwibirki, sap tingare zi ausuna, tingare irik gin langna, tingare ol ton gwibin weny, hen tingare sop zi ausuna.

⁸ Tingare auhu-kamanak de zini sa otweranna insa betek në gweblal. Diki ahakon men zëno mae mo bosem-sesa Domba Tanena in mo bukuna ale dabir-zimk, zen molya. Sap zëno mae mo bosem-sena orep mes hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukuna ale dabir-zimk- auhu-kamana ansa de yang gulsun srëmnak. Hwëna dekam zep Domba Tanena in zëno mae mo kareksa de ngan gulsuzimdin hip tilki.

⁹ Zen in zep, eme i niban lowe he'anam, emki ësanë gwen!

¹⁰ Kristus hup de jal hap de emsa bwinak yal gulnen hap de weny,

emsa sa ki yal nulne gwer.

Nëbokkam de tameran hap de weny,

emsa hen nëbokkam sa damera gwer.

Zen in zep, Alap mo hlil irin weny, em Yesussu de taïblïblannak tatem ëzauk.

Yohanis kim kama mwa nakore otweran dowala hla takake:

¹¹ Ki zebë etan aha otweran dowala hla tak-okama mwa nakon kim wet so'an zaka. Zëno nola kore hlina dan-dan- san de domba mo nolak de hlina kiye. Hwëna zëno zairinni, jalom yala in mo zairin niban apdenak. ¹² Hi mwa nakore

dowala in zère mo sosen yawala kitak zep bohë gulbluka- kama mwa nakon de wet son dowala in hap. Dekam zep zen zère mo nwenak okamanak de zini kitak tik-tik ta gwibirki- dekam de hi mwa nakore dowala in hap boklesa kom ta gweblan hap. Hi mwa nakore otweran dowala in, zen in men zëno nolak de nëbok wei yala at gwesiblikke. ¹³ Okama mwa nakon de wet son dowala in, zen hen owas-owasna tingare zi mo nwenak mamkam syal gwe-gwibirki. Zen hen syauksu gubirki- ngli nakon de kamanak dep ati gwezan hap.

¹⁴ Sap zen owas-owasna insa hi mwa nakore dowala in mo bose hap syal gwe-gwibirki, dekam zep auhu-kamanak de zisi anakare ola ban yasik ta gwibirki, “An Zen tangan- nëno mae mo Alap naye.” Zëbe nikip de yaklana hom tap gwe'anka, zep Alap nwe enkam kara so'anka. Okama mwa nakon de dowala in hen man yang tasin dowalsa de syal gweblan hap gubiridakanonol otweran dowala in mo nwe-masekam, dekam de nëbok wei nakon de dawem gwen zini insa blikip gwesiblin hap. ¹⁵ Kim yang tasin dowala insa syal neisiblik, ki zep okama mwa nakore dowala in gubluka, “Em ensasa gwen.” Dekam zep hëndep ensasa gweka, hëndep ola ton'anka. Yang tasin dowala in dekam zep hen tameran hap gubiridaka- men zen zënaka de blikip gwesiblin hap baes ta'akke. Dekam hen Alap nama nwe enkam kara tabi'inka- danahare dowala in saye. ¹⁶ Kama mwa nakore dowala in hen tingare zisi tik-tik ta gwibirki-nomorsa de zère mae mo dam tahanak ahaksa

mirenak makan tabir-zimdin hip. Zen tîngare zisi tik-tik ta gwibirki- sap mamna, betekna, kire-kire beya wenya, hen tahalha wenya, sap zi mo tana îltikînnîk lowehe gwen wenya, hen sap kirenak de lowehen srêm wenya. ¹⁷ Dekam, nomorkam de ale tabiridan srêm wenya, zen bëjen kire-kiresa tokonak gon, hen ba maena bëjen pasarak lirak gun. Nomor-nomora in, zen gulk sun de ol blaoran makan. Zëno dam gulsunnu, hi mwa nakon de wet son dowal yala in mo bose, ahaksa zëno bose hap de nomor.

¹⁸ Zen in zep, enlala blal wenya, zen en sa dowala in hap de nomora insa dam nulsuk gwer. Sap nomora in mo dam gulsunnu, zi mo bose. Nomora in, zen 666.

14

Alap mo Domba Tane hap de ol, hen zëno bi gwibiridan wenya kip dena:

¹ Kimë zë nama kara gwe'ak, ki zebë hwëna Domba Tanena hla tak. Zen Yerusalemk de kwatapna Sionk zauk ane'anaka, hen zi beyam-byana 144 ribu enkam zë golëzau'unka. Zëno mae mo mirenak mes Eirzi-Bia yawal mo bosena ale dabir-zimk. ² Ki zebë hwëna nglî san aukuna salsek- san de ho li yawal mo aukuna kiye, ahaksa san de nglî de mamkam tadren aukuna kiye. Hen san de zi beyam-bya mo jublandan gitar aukuna kiye. ³ Zi trana in Teipsîn Zini Alap mo nwenak tër ësesa da'ak. Dan-nër dan-nërkam de otweranna hen 24kam de teipsîn-teipsîn zini in hen man ësane gwe'ak. Zëno mae mo tërya in aha zi hom tawa nëblak hen bëjen

tan. Diki 144 ribukam de zini mensa auhu-kama nakon Domba Tanena in ngan tasibirkike, zen en tawa nëblak, hen zen en de ta gwen hap dena. ⁴⁻⁵ Zi trana in, zen lalak enna, sap zen hom boton alap-alapsa ang neibirida gwek hen hom ëkahalo gwe-gwek. Zep zen Alap mo nwenak san de zi nungglina kiye. Zëno mae mo mip nakon boton ola hom tangan wet sok. Zen enho kles gwesin srëmna. Insa kirekam ëlalak gwek, in zep Eirzi-Bia yawal hon zëno mae mo bosem-sena sërkam ëdawem gwek- tîngare ahakore wenya konye. Zen zep Domba Tanena insa ang në gweblananmen desan ki të gwendaye. Sap zen zen- zëre mo kalkam de ngan tasibin wenyaye.

Alap mo dam taha nakore dan-ahare zini kim hlauludakake:

⁶ Ki zebë hwëna etan ahana Alap mo dam taha nakore zini hla tak. Zen man gulk tangan san ihe nasen'an haka. Zen Alap onakore ol dawemsa gol ha'an zaka, hen ol dawemna in hëndep denaban sa lwa gwer. Ola in tîngare okamanak de zi ausu hap dena- sap tîngare sop nwe-mase zi ausu, hen tîngare kirekam-kirekam ol ton gwibin zi, hen sap tîngare irik gin langnak de zi hip dena. ⁷ Zen ol mamkam gu ane gwe'anka,

“Alapsa em aäriblan, hen zëno bose ensa em teip gulsuk gweblan, sap angkam mes zaununm-Zen dikim zisi klis gun hup denakye. Boklena kom la gweblak- men Zen nglina, kamana, hina, hen ho nwena kitak yang tabirkiye.”

⁸ Etan ki zep hwëna ahanik Alap mo dam taha nakore zini zertro kinzika. Zen man anakan isrip-sri gwe ine nasen gwe'anka,

“Ë yala Babel mes timbwas gwera! Mes timbwas gwera– men zen tingare zi aususa kahalo soson enkam dikim lowehe gwen hap mamak ta gwibirkike, san de ho mamaksa de otdebinni kiye. Zen zep Alap ë yala insa kareknak drënera.” *

⁹⁻¹⁰ Etan ahanik zertro kinzika, ki zep ol mamkam gu ane zaka,

“Zini men zen de otweran dowal yala insa blikip neisibli'ak, hen zëno nwe-masekam de yang tasin dowala insa, desa hen sa Alap kirekam de kareknak kang gulu. Hen kirekam, men zen dowal yala in hap de nomorsa zëre mae mo mirenak ahaksa tahanak ale dabi'ik, desa hen sa kirekam de kareknak kang gulu. Zen kitak sa Alap onakore hëp nabare zitan hona notdebir, hëndep Alap mo jalak sa lowehe gwersërkam de syauk bla sal-salak. † Zao sa Domba Tanena in Alap mo dam taha nakore zi niban zikara ta gwibiri. ¹¹ Syauknu in zen de karek ta gwibi'ik, zëno butna hëndep denaban sa sewese gwer. Ni tanna banakan dep, sap zen kam denaban gwëram denaban zausun srëmkam sa

* **14:8** 14:8 Ë yala “Babel ”kam, Yohanis ë yala Roma mo bolesa gol ëweka. Emki 1Ptr. 5:13nak baca gun, hen zao de ote ale naban. † **14:9-10** 14:9-10 “Sërkam de syauk bla sal-sala” in, desa “belerang”kam Amber olkam li nul sone gwenan. Belerangna zen lau-lau kire-kire, yong-yongna, hen desa de syauknuk tul sonenkam, nabakam hitil gwenan hen sal-sal gwe-gwenan. Zëno asena karek tanganna.

Alap mo jalak lowehe tine gwer. Sap zen otweran dowal yala hen zëno nwe-masekam de yang tasin dowala in han blikip neisik gwizimk, hen zëbe hap de nomorsa zëre mae hon mamakan dabik.”

¹² Zen in zep, Alap mo irik ginnik de bitï gwen wenyä, em tatem ëzauk. Alap mo ol san de ang ta gwennak hen Yesussu de taiblïblannak, zëwe en em tatem ëzaun.

¹³ Ki zebë hwëna ngatan zi mo lang nakore ola etan salsek- ahanik kim anakan gu aneka,

“Ansa emki ale gun: Angkam man kon gwesik hana'an, hen hëndep kirekam sa lwa zahe gwer. Tingan men zen Bian Yesus onak de tatem ëzaunnuk juwe gwe'ak, zen hë'ho gwibinnik sa lowehe gwer.”

Ki zep hwëna Alap mo Enhona ding gulbluka,

“In eiwa! Zen sa zëre mae mo syal dohonhonna nolzausul. Zen hwëna hë'ho gwibinnik sa lowehe gwer, sap zëno mae mo syala kore eini awe sa mamkam nulin gwer.”

Yohanis kim okamanak de Alap mo nganak de ei nika tarannak kara tabirkike:

¹⁴ Ki zebë etan hlauk- but ngap-ngapna kim wet so kïnzik. But tahanna iwe zen nikin

ane'anka- san de Zi Tanganna kiye. † Nolak emaskam de mire sigisa ala gulku. Tahakam nēbok gwa ben-bensa gwirenka. ¹⁵ Ki zep hwēna ahanik Alap mo dam taha nakore zini ngatan zi mo langnak de Alap mo gola kon te so zaka, ki zep but tahannak de Zini insa takenblaka,

“Nēbokna inkam emki okamanak de gandum dansa taran, sap mes bīl gwera hen taran hap denak mes zaul.”

¹⁶ Ki zep butnak de Zini nēbokna inkam okamanak de eini tanka.

¹⁷ Ki zep hwēna ahanik Alap mo dam taha nakore zini te sokīn zīka- ngatan zi mo langnak de Alap mo gola kon. Zen hen nēbok gwa ben-bensa gwirensī'inka. ¹⁸ Ki zep hwēna etan ahanik Alap mo gol homannak de kals alp nakon te sokīn zīka- men zen kalsnak de syauk blana kara ta gwendake. § Zen ki zep ol mamkam nēbok gwiredan zini insa takenblaka,

“Okamanak de angguru mes bīl gwera. Emki taran.”

† **14:14** 14:14 Yesus Zēnaka Ibrani olkam “anak manusia”kam gu gweblaka. Desa Orya olkam “Zi Tangan”kam li nul sone gwenan, sap Ibrani olkam “walas”kam de enlalana zēwe hom. Yesus kirekam Zēnaka gu gweblaka, sap Zen man enlala gwekamen dekam Daniel Bak hamal hap Zēnaka ngatan zi mo langnak hla takake. Daniel man anakan (Dan. 7:13-14) ale gulbluka, “Ēe ama ngatan zi mo langnak zisi hla tak- san de zi tanganna kiye.” Ahaksa, san de “anak manusia”na kiye. Zep hen kirekam, zini mensa Yohanis but tahannak hla taka, san ha totore zi tangan? San ha Yesus Zēnaka mes yap? § **14:18** 14:18 Kalsnak de syauksu de kara ta gwen hap de dam taha nakore zini in hap de ola hen ki- Why. 8:3-5nak.

¹⁹ Dekam zep nēbokna inkam okamanak de anggur danna tim nikon blom tan daka, ki zep kaso hul gunnuk yal ta seka- zao de tanakam de zaublun dankam na tan hap. Alap orep mes kaso hul gunnu insa hamal gulku- men zen zēre mo jalak lowe he'akke, desa de zē karek tabin hip. ²⁰ Anggur danna in ë yala in mo alpnak tanakam de zaublun dankam na dak, dekam zep kon zi kala ho mo kim tinek- langana 300 kilometer enkam. Olk san dep de akabinkim, tatekna dua meterak man golek de gwek.

15

Yohanis kim Alap de aumwa hap okamasa timbwas gunnuk hlaulkuke:

¹ Ki zebē hwēna etan sērkam de owasna ngatan zi mo langnak hlauk, hēndep ama teng-gwanbi'ik. Ëe Alap mo dam taha nakore zisiē tuju enkam hlauludak. Alap mo golak ēzau'uk. Zen Alap mo aumwa hap de timbwas gunsu okama san dep kap nul ha'anzak. Aumwa hap de timbwas gunnu in mo hyanak, zen dekam sa Alap mo zi hip de jala zausul. ² Ki zebē hwēna hi yawal makare naka hlauk. Zēno nwe-masena san de syauk nuban de siri nēn kacana kiye. Hi alpnak iwe zini man ēzau'uk. Zen men zen hi mwa nakore otweran dowala insa * hen zēno nwe-masekam de yang tasin dowala ban betek neizim srēm gwekke, hen otweran dowala in mo bose hap de nomora insa hwa nulsukke. Zen gitar makare naka deirensi'ik- mensa Alap kap

* 15:2 15:2 Why. 13:1-8

tazimkike. ³ Zen man Alapsa de isrip-sri gweblan hap de tërsya da'ak- men kirekam hen Israel mo auyan-azana dakke, in kim Musa Bak gwiswe sonekake. Tërya in hen Alap mo Domba Tane hap man dakastï'ira. Zen a kirekam mo da'akye: "Bian Alap Soson Zini, eno syal gwibinni dawem enna hen mam tanganna.*

Em tîngare zi ausu mo Teipsinni.

Eno enhona dam-dam enna, hen Em taïblïblan tanganna.*

⁴ Bian, Emsa nara dep?- aïriblan srëm naye.*

Hen nara dep?-

eno boresa de teip gulsublun srëm naye.

Sap Em en tangan lalakna.

Tîngare zi ausuna dawemsa de ebe hap gol gweblan hap sa yaïng gwe-gwezal.

Sap angkam mes dam gwesinin:

Eno zisi de syal gwibinni dam-dam en tangankam."*

⁵ Zen kim hya gwesik, ki zebë hwëna ake-sek: Ngatan zi mo langnak de Alap mo gola talusun nik lwa'an haka- men dekon tangan Alap Zëna irik gil gwenan halake. Gol mwanak iwe hen deyolkam de gola ama zë hlausek-men kire naka hen orep Alap Musa Bak hap goltrëblakake. ⁶ Tujukam de Alap mo dam taha nakore zini in dekon zep tujukam de aumwa hap de timbwas gun nuban nolëte so gwezak. Zëno

* **15:3** 15:3 Kel. 15:1; Mzm. 111:2 * **15:3** 15:3 Mzm. 145:17

* **15:4** 15:4 Yer. 10:7 * **15:4** 15:4 Mzm. 86:9-10; Yer. 10:7

mae mo pakeanna ngap-ngapna hen angtan-angtanna. Zëno mae mo emaskam de bitina dak-dakna, hëndep bik dannak hatak. ⁷ Dekam zep dan-nër dan-nërkam de otweran makare zini in ahanik emaskam de pancina zëbe mae hap kap tazimki. Pancina in mes Alap mo jalkam ëbeya gwëk- hëndep de gwën Zini Alap mo jalkam. ⁸ Alap man dekam zëre mo ngatanna hen sosonna sërkam goltreizim'inka, zen in zep dekam zëno gola in butna sërkam tail gi'inka. Zep dekam zini toton banakan dep?- gola iwe de tinni, tujukam de timbwas gun hup dena in sa de okama san dep hlei yulsuk irin srëmnakye.

16

Yohanis kim hamal hap hlaukuke- tujukam de Alap mo aumwa hap de timbwas gunnu in sa:

¹ Ki zep Alap zëre mo gol mwa nakon ol mamkam gubiridaka:

“Tujukam de Abon onakore jala bare panci hona in sa em okama san dep hlë-hle tasik irin.”

² Nonol zini ki zep hëndep gwë halka, ki zep hëndep panci ho zemka okama san hlei yulsuk inki. Dekam zep tingare zini men zen otweran dowal yala in mo nomora mirenak ma-makan dabik ëkwae-kwae gwëk, hen men zen yang tasin dowal zem in sa betek në weblakke.

³ Zao de zini ki zep hen panci ho zemka hinak hlei yulsuk inki. Hina dekam zep kal kakak hap jowek- san de zi tok mo kala kiye. Dekam zep hinak de kirekam-kirekam otweranna kitak juwesik.

⁴ Zao de zini ki zep hen panci ho zemka weya-weya san hen ho-nwe ho-nwe san hlei-hli guludaka. Tingare weyana dekam zep kal hap ejowendak. ⁵ Ee dekam zebë Alap mo dam taha nakore zisi ahanaka salblak- men zen tingare weyana irik gili dakake, zen kim gu aneka,

“Hare eiwa, Alap Em in Zenke- enho dam-dam Zi niye. Em angkam gwë'ara hen orep mes gwëka. Karekna ansa tak gulzim innira man tangan dakastilin. ⁶ Zen mes ere mo hlil irin wenyik mo kala hen ere mo olsa de ayang gul gwizimdin hip de zi mo kala hlei-hli nul gwek, zep angkam Em kalsa de otde gwibin hibe gubiridanda. Kirekam man tangan zëbe mae hap dakastilzimnin.”

⁷ Ki zep hwëna zi beyam-byana men mo ola Alap mo golak de te kil tru tasik gweblan meja iltikin nikon anakan wet sok,*

“Bian Alap Soson Tangan Zini, eno auhu-kama zisi de karek tabinni airis tangan, hen man tangan dakastilin!”

⁸ Hwëna ki zep dan-nër dan-nër zini panci ho zemka yakla nwenak hlei yul guku. Yakla nwena dekam zep sèrkam tangan sal-sal gweka- zëno sal-sala in hap dikim zi sop nik ëtaiblin-taiblin gwen hap. ⁹ Dekam zep hëndep zini yakla sal-sal hap sopna ëtaiblin-taiblin gwek. Zen dekam zep hen Alap mo bosena lamang nul gwek, sap Zen Zen karek-karekna insa lup gul sonezimki. Zen man ki sap karekna insa noltowe gwek, hwëna hom kim zëre mae mo karek-karek nakon ehale

* **16:7** 16:7 Why. 6:9-11; 8:3-5

gwe'ak, hwëna zen dekam hen bëjen Alap mo bosenana anakan teip gulsublun "Alap, Em eiwa teipsin tanganna."

¹⁰ Hwëna aha-ere taha-tap zini in ki zep panci ho zemka otweran dowala in mo irik gin e yalak hiri gul inki. Dekam zep tingare otweran dowala in mo irik ginni kawesik. Zëno irik gin zini dekam zep airin hip en sunu ejak-jak gwek, ¹¹ hen dekam zep etan ngatan zi mo langnak de Teipsin Zini Alapsa lamang da gwe'ak, sap kawesinni inkam zëno mae mo kwae-kwaena serkam esang-sang gwek. Hwëna zen dekam hen hom tapbla nuk- zëre mae mo kirekam-kirekam jal-jal gulin hala seran naye.

¹² Zao de zini ki zep hen panci ho zemka weya yawala Efrat mo ananak hlei yul guku. Weyana in dekam zep sasa gwek. Zen mae hap ki lwak: Eijannak dikim yakla hata sezan nakon teipsin-teipsin nik yaing gwezan hap. ¹³ Hwëna dekam zebë dan-ahare dowal karekna hlaludak. Zëno mae mo nwe-masena san de blina kiye. Ahana jalom yala in mo ek mwa nakon wet so zaka, ahana hi mwa nakore otweran dowal yala in mo ek mwa nakon wet soka, hen ahana okama mwa nakore dowala in mo ek mwa nakon wet soka- in zen boton gwekake, "Ee an Alap mo olsaë ayang gul gwizim'in." ¹⁴ Bli makare dowal-dowala in mae hap dena: Zen de owas-owassa syal gwe-gwibin hip. Zen sa tingare langnak de teipsin-teipsin zi nik dep tagal gulsundan hap sek gwenda gwer- dekam de Alap mo yakla yawalak Alap zëre han zereijan hap.

¹⁵ Emki ëenlala gwen Yesus mensa hamal hap anakan gu-gubirida gwekake,

“Ëe sowë zi mo kim asa hatazal! Em in zen salok-salokkam asa kara ë gwebla'an, em hë'ho gwibinnike lowehe gwe'an. Hen kirekam- em in zen Asa de hut tu ane gun hup dawemkam kara ë gwebla'an. Ere mae mo pakeanna dawem enkam kara la gwibik. Ki hwëna mumuk ennak de Asa hut so gublunkam, ki irkan esa sahera ban ëzaul.”*

¹⁶ Bli makare dan-ahare dowala in dekam zep okamanak de teipsin-teipsin wenyaka eijan hap tagal nulsuk- lang bosena Ibrani olkam “Harmagedonk.”

¹⁷ Zao ki zep Alap mo dam taha nakore zini tujuna panci ho zemka okamanak de asesnak hlei-hli gulu daka. Dekam zebë etan Alap zëre mo ola sak- ol mamkam kim gu aneka,

“Ano jala angkam mes tap gwe henan.”

¹⁸ Dekam zep nglï angna zausun srëmkam ang ta tineka, hen nglina sërkam tangan tadre tineka, hen sërkam de jingil yala dekam zep gwëka. Nonol zi yang tasin nikon, hom mae kirekam de jingil gwëka. Jingil in karek tangankam dena. ¹⁹ Ë yala Babel † dekam zep hlang-hlang gwenkam hëndep dan-ahan nëk, hen okamanak de tingare langnak de ë-ëna kitak zep ëtimbwas gwek. Sap tingare ë-ënak de zini mes ë yala

* **16:15** 16:15 Salok-salokkam de lowehe gwen hap dena, emki Luk. 12:35-48nak hlaun. Pakean dawem mo dam gulsunnu, emki Why. 19:8nak hlaun. † **16:19** 16:19 Ë yala “Babel”kam, Yohanis ë yala Roma mo bosesa gollëweka. (1Ptr. 5:13; Why. 14:8-11)

Babelk de zi mo kim karekna nulin halasen gwek. Zëno mae mo karekna man tangan taman kinik, in zep Alap kirekam zëre mo jala bare wiklom hona insa de otdebin hip golzimki. ²⁰ Jïngïli in hap zep tïngare hinak de kama-tek kama-tekna langa san dep ëese-sek gwek, hen tïngare kwatapna hen man ëjek-jak gweka. ²¹ Dekam zep es kwak yawal-yawala o makan ïl tïka- zisi dikim karek tabin hip. Aha-ere kwakna zëno dohonna lima-pulu kilogram enkam. Zini dekam zep Alapsa lamang dak- insa es nabare ona sërkam ïl tïkake.

17

Gulk sun de ol blaoranna an, kahalo soston we yawal hap dena:

¹ Zen kim hya gwesïk, ki zep ahanik in zen tujukam de Alap mo jala bare panci hona okamanak hlei-hli dasibirink abon onak hata zaka. Ki zep zë asa gublu zaka,

“Haen. Ëe asa kahalo soston we yawalsa ebe hap goltrëblal- men desa sa Alap sërkam karek guluke.”

Hwëna eiwakam de kahalo soston wesya hom enlala gwibirki. Hwëna ë yawala Babelsa ki enlala gweblaka- in zen weya yawal alpna lwa'arake. ² Auhu-kamanak de teipsin-teipsin weny man zëno mae mo lowehen san ang ta gwek- boton yang tasïn alap-alap osan dep de ang ta nasen gwenkam. Zep zen Alap mo nwenak man lowehék- san de kahalo soston we walya kiye. Bëjen aha-ere zi niban ën. Okamanak de zini dekam zep desan ang ta

gwek, hëndep zep ëmamak gwe-gwek- san de ho mamaksa de otdebinni kiye.

³ Ki zep hëndep Alap mo Enhona asa bi gweblaka, dekam zep hëndep Alap mo dam taha nakore zini in asa zi srëm lang san dep zersong gweka. Zao zebë wenyä hlauk. Otweran dowal tahan dannak nikin ane'ak. Otweranna in, zëno sopna, ok eis kal-kal makarena, hen zëno timni Alapsa de lamang tan bosemse alekam mes sowehek. Otweranna in mo nola tuju enkam, hen nolak de hli-hlina dare taha-tap enkam. *

⁴ Wenyä in bajuna hen ok eis kal-kal makare naka ala sok- sam dan kil makare naban de siri nën naka. Hen zen mes sërkam wër gwek-emaskam, kirekam-kirekam kaso lilingtin niban hen sasyan naban. Tahakam anggur ho nabare sondosa zirensik- emaskam de syal gwibin nika. Hwëna zen anggur ho tangansa hom. Hwëna zëno dam gulsunnu, zëre mo kirekam-kirekam karek hen zëre mo kahalo-kahalo nakore karek.

⁵ Mirenak de alena hen ki- anakare gulk sun de ol blaoran naban, “Ëe an Babel Bak, tingare swi sosen hen kahalo sosen wenyik mo ane.” ⁶ Ëe dekam zebë tame guk, “Zen ansa anggur hona otde gwenan, zen anggur ho tangansa hom. Zen zi kalsa otde gwenan. Kala in Alap mo irik ginnik de bitï gwen wenyik mo kal- mensa Yesus hon de tatem ëzauk gwennak damera gwekke. Wenyä in zep gwë gwenan- san de ho mamaksa de otde gwenna kiye.”

Kimë zë wenyä insa kara gu'uk, ama zë sërkam

* **17:3** 17:3 Kirekam de dowal hap de ola emki Why. 13:1-8nak hlaun.

tenggwanbi'ik. ⁷ Hwëna Alap mo dam taha nakore zini in ki zep asa gubluka,

“Em basae tenggwanbi'ira! Zen in gulk sun de ol blaoran makan. Hwëna ëe anik dawemkam ebe hap srip gulsubluk- nol beya nabare otweran dowal yala in hap denaka, hen wenyä in zen zëbon nikin ane'anke, zëbe hap denaka. ⁸ Otweran dowala in orep man sap okamanak ngaya gweka, hwëna angkam hom. Zen nabakam sa etan juwen zi mo lang nakon sewese zala. Okamanak de zini hla tankam sa denggwanblal, sap zen jek-jak gwen nakon sa etan jowe zala. Hwëna Alap mo Domba Tane sa nabakam etan hëndep denaban timbwas tala. Tïngare zini molya dowala insa denggwanblak. Hwëna diki auhu-kamana ansa de yang gulsun srëmnak men zëno mae mo bosem-sesa ale dabir-zim srëm gwek hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukunak, zen zen en sa denggwanblal.

⁹ “Enlala blal wenyä, zen en sa otweran dowala in hap dena dam nulsuk gwer: Tujukam de nola, zëno dam gulsunnu, zen tujukam de kwatap bete-tek, men zëwe wenyä in nikin gwenanke. † Tujukam de nola in hen, zëno aha dam gulsunnu, tujukam de teipsin-teipsinni. ¹⁰ Teipsin-teipsin wenyä in, aha-ere taha-tap enkam mes juwe gwek. Ahana nama irik gi'ira, hen ahana nama hom hata'ara. Zen kim de hata'an zaka, zen hen molya holokam irik gilki, ki sa hen tili. ¹¹ Hen

† **17:9** 17:9 Otweran dowala insa de dam tasinni, zen etan ë yala Roma, sap Romasa zen tujukam de kwatap tahannak gola daublu anak.

otweran dowala in zen de juwen zi mo lang nakon etan ngaya gwen hap sewe se'an zaka, zen kim orep gwëka, zen tujukam de teipsin wenyä men zen lowehe gwëk, dekam hen man teipsinkim gwëka. Zen zëno mae mo ahana. Zen kim de etan jowe'an zaka, zen sa etan dekam teipsinkim irik gili. Zep sa tim dir, 'An teipsinni delapanna.' Hwëna zen hen molya holo gwëka, ki sa hen timbwas gwera. ¹² Nola kore hli-hlina insa dare taha-tapakam hlaludala, zen hen dare taha-tapakam de teipsin-teipsinni. Zen angkam nama hom irik ni'in, hwëna zen otweran dowala in mo alp nakon sa srën-srënkam de langnak irik nilidal. Hwëna zen hen holokam molya irik nilidak. ‡ ¹³ Dare taha-tapakam de teipsin-teipsin wenyä in, zen sa enlalana aha-en dal, hëndep zep sa zëre mae mo irik ginni otweran dowala in hap tapbla nulblir. ¹⁴ Otweran dowala in sa Alap mo Domba Tanena in han zereijala. Hwëna Domba Tanena in zëre hon de ang ta gwen wenyä ban sa zitimbwas tabiri. Sap Domba Tanena in Zen- Teipsin Zini Bian. Hen Zen tungare teipsin zi mo Teipsinni. Men zen Desa ang nëbla'an, zen Zëna mensa hlil inkike hen kwang guludakake, hen men zen Zëbon onak tatem ëzaukke."

¹⁵ Ki zep etan Alap mo dam taha nakore zini in asa ë yala Babel hap denaka gubluka,

"Weya yawala insa kahalo sosen wenyä in mo alp san hlalu,* zen hen weya tangansa

‡ **17:12** 17:12 Yohanis man awe ale gulku, "Zen aha-ere jam enkam sa irik nil." Zëno gulk sun de enlalana, "Zen molya holokam irik nik." * **17:15** 17:15 Why. 17:1; 16:19

hom. Zëno dam gulsunnu, zen tîngare zi ausu, tîngare kirekam-kirekam sop nwe-mase zi ausu, hen tîngare kirekam-kirekam ol ton gwibin zi ausu. ¹⁶ Hwëna otweran dowala in hen nola kore hli dare taha-tap zem in han sa lamkam kahalo sosen wenya insa jal neibir, hêndep zen sa zëno kire-kirena alal dabilir hen sa irkare nul. Zen sa hêndep zëno ninni dwinbir, hêndep tokna syauknuk sa ang nulsul. ¹⁷ Zen Alap Zën sa kirekam de enlalana ing ta sonezimdi- zëre mo dwam gwibin sin dikim syal gwibin hip. Zen in zep sa dare taha-tapakam de teipsin-teipsin wenya in zëre mae mo irik ginni otweran dowala in hap tapbla nulblir. Zen dekam otweran dowala insa sa betek nëblal, hêndep mensa Alap kirekam de syal gwibin hip hamal hap gubiridaka mes ki su nulsonek.

¹⁸ “Hen kahalo sosen wenya insa hlaulu, desa de dam gulsunnu, zen ë yawala in zen langna beyakam irik gi’inke.” §

18

Yohanis kim hamal hap hlaulkuke- ë yala Babel de timbwas gwen hap dena:

¹ Ki zebë hwëna etan Alap mo dam taha nakore zini hla ta guk- ngatan zi mo lang nakon kim ati gwe'an zaka. Zëno sosonna mam tanganna, hen zëno timni ngatan tanganna. Dekon okamana hêndep man tangan ngatan gwek. ² Ol mamkam zep isrip-sri naban gu ane zaka,

§ **17:18** 17:18 Yohanis kim ansa ale gulku, Roma dekam langna beyakam irik gik.

“Ë yala Babel mes timbwas gwera. Zen mes timbwas gwera- men zen bolte-bolte gwe-gwekaye! Angkam kirekam-kirekam dowal-dowal karek-karek en zë lowe he'an- hen kirekam-kirekam mawa karek-karek naban, zini mensa hwa dasik gwibirinke. ³ In airis, sap tingare zi ausuna mes ë yala in mo lowehen karek san ang ta gwek, in zep ho mamaksa de otdeblanda gwen makan ëmamak gwe-gwek. Zen zëre mae mo boton yang tasibin alap-alapsa de ang gwibirida gwen hap wan-wan da gwibik. Zep tingare zi ausuna mes Alap mo nwenak ëkun gwek- san de kahalo sason we walya ban de swi ënna kiye. Okamanak de teipsin-teipsin zini, hen kire-kiresa de lirak ta gwibin hip de zini man ë yala iwe kire-kirena lirak da gwibik. Zep ë yala in mo sërkam de hole-hle nakon, zëno mae mo te-alana ëbeya gwe-gwek. Zep zen ë yala in mo lowehen karek san ang ta gwek.”

⁴ Ki zebë etan ngatan zi mo lang nakore ola salsek kim anakan gu aneka,

“Haen, ëre mo bi gwibin wenya, em dekam ëna in kon wet so gwek! Zëno mae mo karek-karekna in mana ebon mae onak hliminnink, hen kareksa ema apdekam deban mae hla kulink! ⁵ Sap ëna in mo karek-karekna man tangan bwang gwenkam nglinak de hatan hap alp gwe'an, hen Ëe ama zëno mae mo kirekam-kirekam jal-jala aïtbir-zim'in. ⁶ Men kirekam ëna iwe de zini ëre mo walasna karek da gwibik, dikire desa hen kirekam karek dabik, hwëna zëbe mae hap etan sërkam mas ulzimk. Zen hëp nabare wiklom hosa aha zi hip nol gwizimk, zep

dikire zëna hen kiresa sërkam tangan notdebik.
⁷ Zen man menkam ëbolte-bolte gwe-gwek, zep angkam zëno mae mo enlalana dikire dowe hana gwek. Zen menkam tahalha srëmkam lowehe gwek, zep angkam zen dikire ngalap naban lowehe gwek. Zen man zënaka nenbirida gwek, 'Ëe an tingan teipsin-teipsin enna. Ëe molyë ëtahalha gwek, hen ëe molyë we sem mo kim gona tak.' ⁸ Zen in zep, sap zen kirekam ëbolte-bolte gwe-gwek, zen zep sa aha-ere yaklakam Abon onakore hëpna hla nul- enlala dowe hanan hap dena, usak yala ban de lowehen hap dena, hen juwen hap dena. Zen sa syauknuk ëhweistil, sap Ëe an Bian Alap Soson Zi nikë kirekam karek tabi'in!"

⁹⁻¹⁰ Kim ë yala Babel hweistii'inka, auhukamanak de teipsin-teipsin wenyä men zen ëna iwe kire-kirena lirak da gwibik, hen zëwe de zi mo lowehen san ang ta gwek, zen langa nakon butna sewennak kara nuk. Sal-sal aïrïn hïp hom zë ëgolek de gwek. Zen zep bunnu nawabik hen anakan sei gona ta'ak, "Ali tol! Kwasang! Ëna in menkam teipsinni hen tatete tanganna, hwëna aha-ere jamkam mes tol hwei-swis gwenda!"

¹¹ Auhu-kamanak de kire-kire lirak ta gwibin zini hen ë yala insa gosa dablak. Sap aha ëna kirena hom- zao de etan kire-kiresa lirak ta gwibin hip denaye. ¹² Sap menkam kire-kirena insa bulkum lirak ta gwibin hip kap dahal gwezak-

emas nakore kire-kirena, perakkam dena, kaso lilingtinni, sasyan dawemna, hen kaen ngap-ngap dawem-dawemna,

ok eis makare kal-kala, hen sam dan kil
makarena, hen ahakon sin-sin tangan
wenyaka.

Tenya kore kire-kire syal gwibinni hen ki lop
dahal gwezak-

sap te irase dawem nabare tenya korena, hen sap
sërkam de nwe awes tenya korena.

Ahakore kire-kirena zen srin makare ngap-ngap
naka,

hen tembaga nakorena,

hen besi nakorena.

Hen ahakon kaso nwe-aweskam de syal gweblan
dankam dena.

13 Tembanena hen menkam zëwe lirak da
gwibik-

sap minyak, tepung dawem, hen gandum dan,
sap kayu manis, hen tembanesa de dërek
gun hup de kire-kirena.

Anggur hona hen ki.

Irase dawem nabare kire-kirena hen ki lirak da
gwibik-

sap tim hip dena, hen ang gun hup dena.

Zen hen menkam otweran zahona man zë lirak
da gwibik-

sap sapi hen domba.

Zen hen kudana lup nulhal gwezak- hëndep
ahakon kereta zeban.

Hen zini man hen dahyohal gwezak- te-ala hap
de zë lirak tabin hip, dekam de zëbon mae
tana iltikinnik ëbabu gwe-gwen hap.

Hwëna angkam banak molya kirekam lirak da
gwibik, sap ë yala in mes timbwas gwera.

14 Kire-kire lirak ta gwibin hip de zini in ki zep
ëna insa enlwan hap nenblak,

“Sërkam de dawem kire-kirena mensa sap zini bi gweblandan hap dëblanda gwenan, zen mes tol ebon mae onakon ëjek-jak gwenda. Ali tol! Eno mae mo te-ala mamkam de lop tan kire-kirena mes tol zalta dep ëhwei-swis gwenda. Em molye etan hla landak.”

¹⁵ Zep kire-kire lirak ta gwibin zini men zen te-alana ëbeya gwe-gwek ëna iwe de lirak ta gwibinkim, zen langa en nakon ëzauk- syauk sal-sal aïrïn hip. Zen man anakan gosa dabik,

¹⁶ “Ali tol! Ë yala in, kwasang tol! Zëwe de zini menkam kaen dawem-dawem ensa alala da gwek- dawemkam de ngap-ngap naka, hen ok eis makare kal-kalaka, hen sam dan kil makare naka. Zëno mae mo wër gwen hap de kire-kirena menkam dawem-dawem tanganna-sap emaskam dena, sap kaso lilingtinnï hen sasyan dawem-dawem maena. ¹⁷ Hwëna aha-ere jamkam kire-kirena in mes tol ëhwei-swis gwenda.”

Bul bina, hen golësek gwe-gwen hap de wenya, hen zëwe de syal ta gwen wenya, hen kitak men zen buluk ang ta gwek, zen hen kirekam langa en nakon ëzauk. ¹⁸ Kim syauk butna insa sewe sennak hla nuk, zen hen ë yala insa gosa dabla'ak- mae hap, “Okamanak ahana hom-kirekam de ë yawalaye.” ¹⁹ Zen dekam zep bunnu nawabik- anakare sei go naban,

“Ali tol! Ë yala in, kwasang tol! Zëwe de zini te-alana sërkam de beya tanganna. Ëe zebë kire-kirena desan dep kap lahal gwek- lirak ta gwibin hipye. Ëe hen dekam zebë te-alana ëbeya gwek.

Hwëna zen mes tol aha-ere jamkam hwei-swis gwenda.”

²⁰ Hwëna Alap mo dam taha nakore zini in * kim kirekam hlaulku, dekam zep tangan anakan isrip-sri gweka,

“Ngatan zi mo langnak de wenya, em ëisrip-sri gwen, sap Alap mes ë yala insa timbwas tanda! Alap mo irik ginnik de bitì gwen wenya, hen em in zen zëre mo ola ol halada gwek hen ayang ulida gwekke, em kitak ëisrip-sri gwen! Sap ëna iwe de zini man emsa karek da gwibik, zen in zep hwëna Alap desa heip guluda.”

²¹ Ki zep hwëna ahanik Alap mo dam taha nakore zini sosen tangan nik kaso yawala gul ineka- sërkam de dohon-hon tangaran naka. Ki zep hinak tak gul ineka. Zen man hen anakan gu aneka,

“Ë yala Babelsa an kirekam sa Alap zer anera, hëndep karekkam sa tak ta inera, hëndep sa jek-jak tala.

²² Zëwe molya etan gitar maena nyublandak, hen sulingni molya nenblandak.

Sramin aukuna hen molya etan zëwe ësane gwek.

Sap men zen kire-kire dawemna syal nëblanda gwek molya zë etan lowehék.

Hen gandum dan maesa de ils ti gwibin aukuna molya zë etan ësane gwek.

²³ Lampu ngatanna hen molya zë etan kara dak. We-zi darsa de oto sonnak de isrip-sri ola molya zë etan ësane gwek.

* **18:20** 18:20 Why. 18:1-2

Zëwe de kire-kire lirak ta gwibin zini man tangan sap okamanak ëteipsik gwek, hwëna zëno mae mo meiyerak de hlaun zini hen man boton owas-owassa syal nei gwibik, hëndep zep okamanak de zini kitak gwi nulsukink.

²⁴ Sap zen Alap mo olsa de ayang gun hup de zisi hen Alap mo hlil irin wenyaka tingare lang san dameranda gwek, zep sa Alap ëna iwe de zi hip zëno mae mo kala ngëro gulzimdi.”

19

¹ Zen kim hya gwesik, ki zebë hwëna ngatan zi mo lang nakore zi beyam-bya de ol mamkam ëtakeran ola anakan sak,

“Haleluya!* Nëre mae mo Alapsa nen boltere tan, sap ëngaya gwen hap dena hen sosonna kitak Zëbon onak.

Zen en teipsinni.

² Sap zëno zisi de klis gunnu dam-dam en tangankam.

Bëjen mae tautek gun.

Zen mes ë yala Babelsa hëp tyaka, sap zëwe de zini tingare zisi yang tasin alap-alapsa dikim ang gwibirida gwen hap yasik da gwibik.

Zep zini Alap mo nwenak kahalo soson we wal mo kim ënwe-mase gwe-gwek.

* **19:1** 19:1 “Haleluya” zen Ibrani mo ol. Zëno enlalana, “Alapsa nen boltere tan.”

Zen hen Alap hon de syal ta gwen zisi damera
gwek.

Zen in zep Alap zëno mae mo kala
zëbe mae hap ngëro gulzimmira.”

³ Etan ki zep mamkam ëgu anek,
“Haleluya! Alapsa nen boltere tan,
sap syauknu men zep ëna in hwei-swis gwe'ara,
zëno butna sa hëndep denaban sewese gwer.”

⁴ Alap mo alpna de 24kam de teipsin-teipsin
wenya hen dan-nër dan-nërkam de otweran
makare zini in, zen dekam zep ëik gwe hezak-
Alap hap de anakan dawemsa golblan hap, “In
eiwa tangan. Haleluya!”

*Yohanis kim hamal hap Alap mo Domba Tane
de irik gin hip de tembane yawalak hlauludakake:*

⁵ Ki zep Alap mo komal tum alpna in kon ola
wet sok,
“Tingare Alapsa de betek gweblan wenya,
nen boltere tan-
tingan men zene Alapsa blikip eisik gwe-
blananke,
sap mam-mam wenya hen bete-tek wenya.”

⁶ Dekam zebë hwëna ola sak- san de sërkam
de zi tra de ëtaken gwenna. Ol aukuna in san de
hi de mamkam ngëp gwenna, ahaksa san de ngli
de mamkam tadre song gwenna kiye. Zen man
ëtaken gwe'ak,

“Haleluya! Alapsa nen boltere tan,
sap nëno mae mo Bian Alap Soson Zini
Zën angkam kitak nësa irik gi'ira!

⁷ Nen terya ban isrip-sri gweblan.
Nen boltere tan, sap Zen en teipsinni.
Sap Alap mo Domba Tane hap de

we oto gulblun yaklanak mes zaunun,
 hen we golgublun zem in
 mes zëwe dep zënaka weir gulsunun.

⁸ Alap mes we zem in hap deyol dawemna
 sërkam de ngap-ngap angtan-angtan naka
 teisyabirki-
 dekam de zënaka weir gulsun hupye.”

Gulk sun de ola awe, Domba Tane mo wenya,
 zen tïngare Alapsa de betek gweblan zi. Hen
 deyol dawem zem, zëno enlalana, dawemna
 mensa Alapsa de betek gweblan zini syal nei
 gwibirinke.

⁹ Ki zep Alap mo dam taha nakore zini men[†]
 etan asa gubluka,

“Ansa ale gul: Zini men desa Alap dam
 tasibirki, zen de Domba Tane hap de we oto
 gulblun tembane yawalak ang tan hap, zen hë'ho
 gwibin tangan naka sa hla nul.”

Dekam zep etan abe hap ola mas gubluka,

“Ola an eiwa de tanganna, Alap zëre onako-
 rena.”

¹⁰ Ëe ki zebë Alap mo dam taha nakore zini in
 mo nwenak ik gwe hezak- dekam de desa boltere
 tan hap. Hwëna ki zep asa gubluka,

“Asa bahem boltere tan. Alap ensa em boltere
 tan. Sap ëe hen Zëbon de babu gwen zi, eban
 apdenak. Hen aya-wal oso-wal om men zen
 Yesus hup de ol dawemna nolluwe gwenan,
 deban mae hen apdenak. Sap tïngan men zen
 Yesus hup de ol dawemna nolluwe gwenan, zen
 kitak Alap mo Enho naban.”

[†] **19:9** 19:9 Alap mo dam taha nakore zini in, men zen nonol
 Why. 17nak tonblakake.

Yohanis kim hamal hap Yesus de teipsin zi mo kim kuda tahan nakon golëeijahal zannak hlauludakake:

¹¹ Ki zebë hwëna kara gwëk- ngatan zi mo langna mes dalusunun. Zao zebë kuda ngap-ngapna hla tak. Men zen kuda tahannak nikin ane'anka, bosena "eiwakam hen tatetekam de Alap hap denaka golluwe gwen hap de Zi." Zen mae hap ki kirekam bose dak: Sap zëno zisi de klis gunnu hen golejanna dam-dam enkam-Alap mo dwam gwibin en san. ¹² Zëno nwena syauk hï-hitinnï kiye. Hen nolak de mire sigina beyam-byana. Hen mirenak alena man. Zen zëre mo aha bose, hwëna bosena in aha zi bëjen tame gun. Zen diki Zë-en tame gu'ura. ¹³ Baju blal zem, kal bles-bles nabare naka ala soka. Zini in mo aha bosena "Alap mo ola bare Zini." ¹⁴ Ngatan zi mo langnak de jana nabare wenya man ang në sebla halzak. Zen hen kuda ngap-ngapnak teinikin halzak. Zëno mae mo pakeanna hen ngap-ngap tanganna. ¹⁵ Zëno mahala nëbok ben-ben makare nik te so gwëbla'anka. Zen dekam sa tïngare zi ausuna karek tabiri. Zen Zen sa tïngare zi aususa tatete tangankam irik gili. Hwëna men zen Teipsin Zini Alap mo jalak lowehe gwenan, desa sa timbwas tabiri- men kiye, anggur dansa de tanakam de zaublun dankam na tanna. ¹⁶ Zëno bajunak, ik dan jam en, a kirekam mo zë zëre mo aha bosena ale nuk, "Teipsin Zini Bian, tïngare teipsin zi mo Teipsinnï."

¹⁷ Hwëna ki zebë Alap mo dam taha nakore zini ahana hla tak- yakla nwe tahannak de zauk

anennak. Ol mamkam zep kon takenka,

“Tingare mawana em in zen gulk sun eihe nasen'anke, haen! Em tagam gwezan- tembane yawala ansa Alap ebe mae hap te hazim'irake, zewe de ang tan hap! ¹⁸ Tingare mawana, haen! Teipsin-teipsin wenyik mo tok-tok naka eka olgwenblandak- hen jana nabare zi mo tok-tok naka, sap mam-mam wenyia hen bete-tek wenyia, hen sap kuda tahan nakon de eeija gwen wenyia, hendep kuda tok-tok zeban. Haen, tingare lang nakore zi tok-toksa eka olgwenblandak- sap zi mo tana iltikinnik de teinikirin zi mo tokna, sap zisi de bi gwibiridan zi mo tokna, sap bose nabare zi mo, sap bose srēm zi mo tok-tok naka.”

¹⁹ Ki zebē hwēna etan otweran dowal yala insa hla tak.* Auhu-kamanak de teipsin-teipsin wenyia mes desa eijannak de mas gweblan hap tagam neisiblik- hendep zere mae mo jana nabare zi niban. Zen dekam zep kuda ngap-ngap tahannak de nikirin Teipsin Zini in han nēreijak. ²⁰ Zen zep hwēna zere mo jana nabare zi niban otweran dowal darena insa zibalk soka. Nonol hi mwa nakore otweran dowal yala insa zibalk taka. Etan domba mo nola kore hli nabare dowala* insa zibalk taka- men zen boton gwekake, “Ee an Alap mo olsa de ayang gul gwen hap de zi.” Zen in men zen owas-owasna syal gwe-gwibirkike- otweran dowala in osan dep dikim yasik ta gwibin hip. Men zen ang nē gweblak, zen men zen otweran dowala in mo bose hap de nomora timnik makan dabiri-

* **19:19** 19:19 Why. 13:1-10
14:9-11; 16:2

* **19:20** 19:20 Why. 13:11-17;

dak, hen men zen otweran dowala in mo nwe-masekam de yang tasin dowala insa boklena kom da gweblakke. Hëndep dowal darena insa ki zep ngaya naka sërkam de syauk bla hî-hitin sal-salak hiri nososek. ²¹ Kuda tahannak de nikiran Zini in dekam zep zëno nik mo jana nabare zini zëre mo nëbok ben-ben makare mahalkam tamerasiki. Mawana dekam zep zëno mae mo tok-tokna dwenblan dazak, hëndep man tangan sërkam ëitri gwek.

20

Yohanis kim hamal hap dowal mo kigina tahalen naka hla takake:

¹ Ki zebë etan Alap mo dam taha nakore zini ahana hla ta guk- ngatan zi mo lang nakon de ati gwe zannak. Tahakam juwen zi mo bwi kawesinnik dep de kunci naban besikam de dokot hak dohon-hon naban ein ha'an zaka. ² Zen zep jalom yala insa * balk taka- orep de wanya yala in saye, mensa nen gweblanan "dowal mo kigi" kam ahaksa, "Zi Golliwe Bak" kam. Desa zep besikam de dokot hakna inkam tahaleka. Zen tahalen nik sa gwë gwera- holona seribu tahun enkam. ³ Ki zep hëndep juwen zi mo kama hulak de bwi kawesinnik dep tak ta ineka. Zëna dekam zep lilikinni insa kuncina inkam solhlasik inki. Mae hap kirekam gwëblaka: Zen de etan zi aususa yasik ta gwibin srëm hap, seribu tahunna in de tap gwesin srëmnak. Hwëna zëno hyanak,

* **20:2** 20:2 Why. 12:1-9

dekam sa etan hīl dī soner, hwēna dekam molya etan okamanak holo gweka.

⁴ Ki zebē hwēna teipsīn-teipsīn zi mo teinikin gwen komal tumna hla tandak. Hen zini men zen zē teinikin'ik, zen men desa Yesussu de ang gweblan jal hap hen Alap mo ol jal hap damera gwekke. Zep zen hom otweran dowala in hap boklena kom da gweblak, hen otweran dowala in mo yang tasin dowala in hap hom kom da gweblak. Zen hen man baes tak- zēbe hap de nomorsa de mirenak ahaksa tahanak makan gunnu. Kire jal hap zep hēndep ahakon nola blom dasibir-zimk. Hwēna zen zep etan de ēngaya gwenkam teipsīnkīm teinikink, sap Alap man zēbe mae hap golzimki- zen de seribu tahunna inkam Kristus mae han apdenak irīk gīn hīp. ⁵ Zen zen sa ēnonol gwer- tīn nikon de ēngaya gwenkamye. Hwēna ahakore juwen wenyā, zen seribu tahunna in mo hyanak sa ēngaya gwer. ⁶ Zini in zen de nonol ēngaya gwe'ak, zen hē'ho gwibin tangan naka sa hla nul gwer, hēndep zep sa Alap mo dang gwēn nakon ēgwē gwer. Alap de aumwa hap zisi klis gunkum zen molya noltowek- mensa nen gwibirin, "Hēndep de tīn hīp dena." Hwēna zen Alap ne Kristus nebon sa lowehe gwer- Alap mo golak de syal ta gwen zi mo kim. Zen Kristus mae han sa apdenak irīk nīl gwer- holona seribu tahun enkam.

Dowal mo kīgīsa de aumwa hap balk tan hap de ol:

⁷ Seribu tahunna in kim de taman'ak, etan dekam sa dowal mo kīgīna insa bwi nakon hīl

dī soner. ⁸ Zen dekam sa etan tīngare lang san tīngare zi ausuna yasik tabir song gwera- sap yakla hata sezan san dena, nikin anen san dena, hēndep eiha-lip eiha-lip san dena. Zi ausuna insa man Alap mo hamal hap de olak ol gulk sun de blaorankam bose nuk “Gog ne Magog ne.”* Zen desa sa eijan hap tagal gulsulu, hen zēno mae mo beyana san de hinak de hisglimni kiye. Aitbinkim bējen sul sonen. ⁹ Jana zini in sa tīngare lang nakon sek gwe song gwezal- Alap mo irik gīn wenyik mo ē yalsa de hatablazan hap, Alap mo dang tīnī tan ē yawala insa. Hwēna syauknu dekam sa ngli nakon ati gwe zala- zao de ēhwei-swis gwen hap. ¹⁰ Hwēna dowal mo kīgī, in zen yasik ta gwibirki, desa sa Alap mo dam taha nakore wenyik sērkam de syauk bla hī- hītīn sal-salak hiri daser- men zao nonol dowal darena insa hiri noso sekke. Zen zao sa hēndep denaban sērkam de sang-sang karek tangannak nolēlowehe gwer.

Yohanis kim hamal hap aumwa hap de zisi klis gunnuk hlaulkuke:

¹¹ Zen kim haya gwesik, dekam zebē Teipsin Tangan Zini Alap mo komal tumna akek. Zen yawal tanganna hen sērkam de ngap-ngap tanganna. Zēna zēwe nikin'inka. Ngli naban okama naban hēndep dekam zep jek-jak nēk- san de but de yakla sal-sal hap jek-jak gwen makan. ¹² Ki zebē hwēna juwenkam men zen teingir gwe guk desa hlauludak- sap bose nabare wanya

* **20:8** 20:8 “Gog ne Magog” nikip de ola, emki hlaun Yehezkiel 38-39nak.

hen bose srēm wenyā. Zen Alap mo dang gwēn nakon ēzau'uk. Alap mo dam taha nakore zini dekam zep bukuna kwala-kla dabik- men zēwe zi mo auhu-kamanak de syal gwibinni ale nul gwekke. Aha bukuna hen man kwala nosok, zen hēndep de ēngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukusa.* Alap ki zep klis gu'unka. Men kire enkam zēre mae mo syal gwibinni bukunak iwe lwak, kire enkam zep klis gulku. ¹³ Hi yala dekam zep hen, men zen zēwe ēkei-king gwek, desa etan tapblap-bla guk. Juwen zi mo langna dekam zep hen zēwe de lam tabin zini tapblap-bla guk. Desa hen Alap man klis gulku- men kirekam zēre mae mo syal gwibinni hen bukunak iwe lwakke. ¹⁴ Juwen zi mo langna dekam zep sērkam de syauk bla hī-hītīn sal-salak hiri da inek, sap zao molya etan zini bitī gwek. Syauk blana in, desa hen man nen gweblanan, "Hēndep de tīn hīp dena." ¹⁵ Zini men zēno mae mo bosem-sesa ale dabir-zim srēm gwek hēndep de ēngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukunak, desa hen man syauk blana iwe yal nulsek.

21

Yohanis kim okama ēse naban ngli ēse naban hamal hap akekake:

¹ Dekam zebē hwēna okama ēse naban ngli ēse naban akek. Sap okama ēpba naban ngli ēpba naban mes jek-jak nēk- hēndep hi mae naban. ² Ki zebē hwēna ē lalak yawala insa

* **20:12** 20:12 Why. 3:5; 13:8

hla tak- kim ngatan zi mo lang nakon ati gwe
ine'an zaka, Alap zëre onakon. Zen Yerusalem
ëse. Desa Alap Zën hamal taka- zao de Zën zi
niban golëlowehe gwen hap. Zep dawemkam
wër tyasiki- san de we ësesa de weir gulsunnu
kiye. ³ Ki zebë hwëna ola sak- Alap mo komal
tum alpna in kon kim mam enkam ëgu anek,
“Alap angkam apdekam zi niban golëlowe
he'ara.

Zën sa tingare zi ausuna bi gwibiridala,
hen kitak sa betek në gweblal.
Zën sa golëlowehe gwera.

⁴ Zen sa zëno mae mo nwe go-hona ngan tasibir-
zimdi.

Dekam molya etan juwenna hla nuk.
Go naban enlwan naban hen sang-sangna dekam
etan hom- zëbon mae onakye.
Sap ëpba lowe henna in mes jek-jak gwëk.”

⁵ Hwëna Alap ki zep gu aneka,
“Aenë angkam kitak ëse gu'un.”
Ki zep hen asa gubluka,
“Ola ansa ale gul, sap an eiwa de tanganna.
Taïblibin hip man tangan dakasti'in.”

⁶ Etan ki zep gu aneka,
“Angkam mes sowe henan!
Ëe an nonol lonesen nakore Zi,
hen aumwa topnak de Zi.
Auhu-kama yang gulsun srëmnakë gwëk,
hen okama hom gwennak Ëe nama asa gwë
gwer.
Men zen de ëho-hole gwe'ak, Ëe asa zëbe mae
hap golzim-

dekam de hëndep de gwën hap de aili ho nakore
hosa totoresa otdebin hip.

⁷ Men zen de Abon onak tatem ezau'uk,
zen dawemna insa sa hla nul.
Ee asa desa golëlowehe gwer,
hen zen ano walaskam sa lowehe gwer.

⁸ Hwëna enlala karek-karek zini, desa sërkam de
syauk bla hi-hitin sal-salak sa yal nulser-
mensa nen gwibirinke, 'Hëndep de tin hip
dena.'

Karek gol gwen zini, zen a kirekam de zisi moye:
Tatetekam de zaun srëm wenya,
zini men zen ëk enkam ëKristen gwëk,
enlala hole-hle zini,
zi tan zini,
kahalo soson wenya,
meiyerak de hlaul gwen zini,
yang tabin dowalsa de betek gwibirida gwen
wenya,
hen boton tam zini.
Zen kitak syauk bla san de yal gulsen hap dena-
mensa nen gwibirinke, 'Hëndep de tin hip
dena.' "

*Yohanis kim Yerusalem esesa hamal hap hla
takake:*

⁹ Dekam zep ahanik in zen tujukam de aumwa
hap de jala bare panci hona okamanak hlei
nulsukin gwe'ak abon onak hata zaka. Ki zep
zë asa gublu zaka,

"Haen. Anik Alap mo Domba Tanena in hap
de we golgublunna insa ep goltrëblak."
Hwëna eiwakam de wesya hom enlala gwibirki.
Zen hwëna Yerusalem esesa ki enlala gweblaka.

¹⁰ Zao zep Alap mo Enhona asa etan bi gweblaka, ki zep hëndep Alap mo dam taha nakore zini in kwatap yawal san dep asa zersong gweka. Dekon zep ë lalakna Yerusalem ësesa abe hap zertrëblaka. Ëna in dekam Alap zëre onakon ati gwe ine'an zaka. ¹¹ Ëna in ngatan tanganna hen angtan-angtanna, sap Alap Zëna Zen zëwe gwë gwenda. In zep kirekam tangan ngatan gweka. Zëno angtan-angtan gwenna, menkam te-ala ësesena, menkam kaca ngap-ngap makan- san de kaso lilingtïn dawemna kiye. ¹²⁻¹³ Ëna in zëno alp- alp san de kola gulk en tanganna. Lilikinnï dua-blas enkam. Yakla hata sezan san dan- ahan, yakla nikin anen san dekam hen dan- ahan, eiha- lip san dan- ahan, hen eiha lip san dan- ahan. Alap mo dam taha nakore zini aha- en aha- enkam dua- blaskam de lilikinnï insa kara da gwibirin. Lilikinnï in Israel mo dua- blaskam de zi ausu mo bosemse naban. ¹⁴ Ëna in mo kasokam de mokona dua- blas enkam. Zëwe mes Alap mo Domba Tane mo dua- blaskam de dam tasibin zi mo bosem- sena aha- en aha- enkam ale dabir- zim nirak.

¹⁵ Alap mo dam taha nakore zini in debanë aïsïl ë'ak, zëno emas nakore metera ki- ëna insa dikim ukur tan hap dena, sap lilikïn- lilikinnï hen kasokam de kol kong ta zahenna insa. ¹⁶ Ëna in, zëno lwanna persegi empatkam. Alap mo dam taha nakore zini in dekam zep metera inkam akasïblika. Ëna in mo blala eiha san dep 2400

kilometer enkam.* Eihya san dep hen ki en, hen eihya-lip eihya-lip san hen kire enkam. Zëno gulk sun de blala hen kirekam- 2400 kilometer enkam. ¹⁷ Ki zep hwëna Alap mo dam taha nakore zini in kasokam de kol kong ta zahenna insa meter tankam akasiblika. Zëno gulk enna 66 meter enkam zep lwak. † Metera in dekam meter taka, zen apdenak blala- mensa hen auhukama zini ba maesa dikim akasibin hip nurensik gwenanke.

¹⁸ Kol hap de kaso kong ta zahenna in, zen te-ala ësesekam de kaso lilingtïn nikon de syal gweblan danna. Hwëna ëna in zen emas tangankam syal nëblak- lalak tanganna, san de kaca kiye. ¹⁹ Hwëna ëna iwe de kaso mokona, zen mes kirekam-kirekam kaso lilingtïnkim nwe-awes da zahek. Hen dua-blas enkam de kaso mokona in, zen hen kaso lilingtïnkim syal nëblandak. Nonol kasona, zen te-ala ësesena. Zao dena ngli kaïlim kakakna. Zao de wenya te-ala ësesengap-ngapna. Zao de wenya te-ala ësesenaban yong-yong naban de siri nënna. ²⁰ Zao de mokona, kaso lilingtïn kal-kala ban kakak naban. Zao dena, kal-kala ban ngap-ngap naban. Zao dena, yong-yongnasan de kaca kiye. Zao de wenya, ngli kaïlim kakak naban te-ala ësesenaban. Zao dena, yong-yong tanganna. Etan zao dena, te-ala ësesengap-ngapna.

* **21:16** 21:16 “2400 kilometera,” Yohanis man ale gulku “dua-blas ribu stadia”kam. Nomor-nomora buku Wahyunak zen gulk sun de enlala naban. 12 mo enlalana, Israel mo zi aususa de enlala gwibiridan, ahaksa Yesus mo dam tasibin zini. † **21:17** 21:17 “66 metera,” desa Yohanis man ale gulku “144 ribu pekus”kum.

naban ngap-ngap naban. Zao dena, zen kal-kala ban yong-yong naban de siri nënna. Aumwa hap dena, zen sam dan kil makarena. ²¹ Duablaskam de lilikinni in kitak kaso ngap-ngapkam de syal gweblan danna- san de sasyan ngap-ngapna kiye, kirekam de kaso nakon. Aha-ere lilikinni zen aha-ere kaso yawala kon de syal gwizimdinni. Ëna iwe de ora-orana zen emas tangan nakon de syal gweblan danna. Zëno lalakna men kiye- kaca lalak tanganna.

²² Ëe homë ëna iwe Alap mo gola hla tak. Soson Zini Bian Alap Zëna, Domba Tane zeban Zen Zen nwe-mase ë gwe'ara- san de zëwe de gola kiye. Sap zëwe de zini Zëbon nebon en sa lowehe gwer. ²³ Ëna iwe yakla naban ben naban ba hap de zin hip? Sap zëwe Alap Zën Domba Tane zem in han sêrkam ngatan ë gwenda. ²⁴ Tîngare langnak de zini sa ëna in mo ngatannak lowehe gwer. Hen teipsin-teipsin weny sa zëre mae mo irik ginnik de kire-kire dawemna ëna iwe dep kap dahal gwezal. ²⁵ Ëna iwe de lilikin-lilikinni molya nasohlasik gwek. Talusun en nik sa ëlwa gwera, sap zëwe kawesinni hom. ²⁶ Tîngare lang nakore kire-kire dawemna hen hë'ho gwibin hip dena sa kap dahal gwezal. ²⁷ Hwëna enlala karek-karek zini, hen men zen kirekam-kirekam karekna nurensik gwenan, hen boton tam weny, zen molya tangan ëna iwe bitî gwek. Diki men zëno mae mo bosem-sesa ale dabir-zimk Domba Tane mo ëngaya gwen hap de zi mo bosemse nabare bukunak, zen zen en sa bitî gwer.

22

¹ Ki zep hen Alap mo dam taha nakore zini in ëna iwe de weyana ap goltrëblaka. Zen hëndep de ëgwën hap de weyasa. Weyana in lalak tanganna- men kiye, kaca lalakna. Zen Alap zëre mo komal tum nakon tine gwenan- men zëwe Zëna Domba Tane zem in han inikin gwendake. ² Weyana in dekon tine gwenan ëna iwe de ora ngirënnik. Hen ho alpna iwe ëngaya gwen hap de tenya hen ki eiha-alp eiha-alp san ëzauk sone gwenan. Zen ben jamkam eini ëtë gwenan. Zëno ala nakon sa tïngare zi ausuna sang-sang nakon ëdawem gwe-gwer. ³ Alap mo husus gwibinni bëjen ëna iwe etan jowen, sap Zen dekon sa Zëna Domba Tane zem in han zeririk gïl gwera. Zëwe de zini Alap en hon sa lowehe gwer. ⁴ Zen sa Alap mo nwe-masena kara da gweblal, hen Alap sa zëre mo bosena zëno mae mo mirenak ale tabir-zimdi. ⁵ Zen molya yakla ngatan naban lampu ngatan naban dwam neizimk, sap zëwe Bian Alap Zën sa yakla mo kim ngatan gwe-gwera. Zëwe de lowehen wenya dekam teipsin zi mo kim sa tïngare langna hëndep denaban irik nil gwer.

An aumwa hap de ol zïm-zïm:

⁶ Hwëna ki zep Alap mo dam taha nakore zini in asa gubluka,

“Kitak mensa namen sane gwenda, zen eiwa dena hen taïblibin tanganna. Zini men zen Bian Alap mo ola aha zi hip ayang nulzimmira gwenan, zen Bian Zëna desa enho nakon golëlowehe gwenda. Zen zep namen asa zer sonera- dekam de kitak Zënaka de betek gweblan wenya ebe

mae hap hamal hap anakan goltreizimdin hip,
 'A kirekam sa nabakam jower.' "

⁷ Yesus hen dekam zep gu aneka,

"Emki ësan: Ëe asa nabakam hatazal. Men zen de bukuna an mo hamal hap de ol tan-tan san ang ta'ak, hë'ho gwibinni zëbon mae onak lwa'an."

⁸ Ëe an Yohanis mesë kitak ansa ëre mo nwekam hlauk hen ikim sane gwëk. Kim hya gwesik, ki zebë Alap mo dam taha nakore zini in mo nwenak ik gwe hezak- in zen kitak abe hap goltrëblaka, dekam de desa boltere tan hap.

⁹ Hwëna ki zep asa gubluka,

"Bahem! Asa bahem boltere tan. Sap ëe hen Zëbon de babu gwen zi- in ki hen em, hen in ki hen wal bose wal om, in zen Yesus hup de ol dawemna ayang nulzimmira gwenanke. Ëe hen deban mae apdenak- tingan men zen bukuna an mo ol san ang ta gwenanke. Diki Alap Zëna en naka em boltere tan."

¹⁰ Ki zep etan asa gubluka,

"Bukuna an mo hamal hap de ola bahem aning gun, sap angkam mes kirekam de kitak jowen hap denak golek de gwer.

¹¹ Zi jal-jala dikire jal-jal enkam lowehe gwëk.

Men zen enlala karek-karek naban lowehe gwenan, dikire zëre mae mo timsi karek nul gwëk.

Men zen Alap mo dwam gwibin sin ang ta gwenan, dikire desan en ang ta gwëk.

Hen enho lalakkam de lowehe gwen wenya, dikire kire enkam lowehe gwëk."

12 Yesus ki zep etan gu aneka,
 “Emki sap eenlala gwen: Molya holo gwek Ëe ki
 asa hatazal.
 Dekam asa tîngare zi hip golzimzir- men kire
 enkam zêre mae mo syala lwazimkye.

13 Ëe an nonol lonesen nakore Zi hen aumwa
 topnak de Zi.
 Okama yang gulsun srëmnakë gwëk,
 hen okama hom gwennak Ëe nama asa gwër.

14 “Zini men zen zêre mae mo pakeanna
 ano kalkam ngan dasibik hë'ho gwibinni
 zëbon mae onak lwa'an.
 Sap zëbe mae hap Ëe asa golzim-
 dekam de ëna awe bitî gwen hap denaye,
 hen ëngaya gwen hap de tetan dansa de twen-
 blanda gwen hap denaye.

15 Hwëna anakarekam de zini molya awe bitî
 gwezak:
 Enlala kawesin zini,
 meiyer hlaul gwen zini,
 kahalo sosen zini,
 zi ta gwen zini,
 yang tabin dowalsa de betek gwibirida gwen
 zini,
 hen boton tam zini.
 Kirekam de zi hip hen mes srën ëna hamal
 dazimk.

16 “Ëe an Yesus. Ëe mesë ëre mo dam taha
 nakore zini insa Yohanis hip zer soneblak- zen
 de hamal hap de ol tan-tanna ansa Yohanis hon
 tîngare Kristen zini ebe mae hap golzimdin hip.

Ëe an Daud Bak mo ausu naķon de saltin Zini-
mensa nen guk gweblakke. Ëe an Zen- hleŋg
gwen hap de zil gwen keis niye.” *

¹⁷ Alap mo Enhona man gu'ura,

“Alap mo Domba Tanena in dikire nabakam
hatak!”

Tiŋgan men zen ansa esane gwenan, dikire
hen anakan eguk, “In eiwa, dikire nabakam
hatak!” Domba Tanena in sa deban mae
golelowehē gwera- san de we wal zeban de
golgwē gwenna kiye.

Sap Yesus Zēn gubirida'ara,

“Men zen ēho-hole gwe'an, emki Abon onak
yaing gwezan.

Sap esa totoresa engaya gwen hap de hona ansa
ulin-

ba maesa de syal gwibin srēmkaŋ!”

¹⁸ Ëe, Yohanis, ēe ama jalse gwen ola ansa
ebe mae hap golzim'in- tiŋgan men zen bukuna
awe de hamal hap de aisili ansa esane gwe-
gwenanke: Men nara zere mo enlalakam aisili
an kon mas-mas nu'ik, Alap sa zēbe mae hap
karekna mas gulzimdi- men kirekam okamanak
de zisi de heip gun hup de ola bukuna awe
lwakke. ¹⁹ Hen kirekam- men nara bukuna
an kore aisilsi jek-jak gunnu. Kire zini molya
engaya gwen hap de tenya in mo danna dwinbik,
hen molya ē lalakna iwe bitī gwēk- men kirekam
bukuna awe srip gulsukye.

* **22:16** 22:16 Israelsa de ngaya tabin hip de Zini, desa hen man
enlala nē gweblak, “Zen keis makan sa zil ine zala.” (Bil. 24:17)

²⁰ Dekam zep Yesus, men zen tïngare bukunak de ola ansa nëbe mae hap golzim'ira, etan gu aneka,

“Eiwa tangan, Ëe nabakam asa hatazal!”

Ëe ki zebë ding gulbluk, “In airis, Bian Yesus! Emki nabakam hatazan!”

²¹ Aya-wal oso-wal, dikire Bian Yesus mo kwasang-kwasangna tïngan ebon mae onak lwa gwek.

**Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena**

**Orya: Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena (New Testament)**

copyright © 2005, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Orya)

Contributor: Pioneer Bible Translators

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c93f518f-565f-570c-87e7-50d54e5ff0f6